Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 186 (6. 675) ◉ 1988 йил 16 август, сешанба ◉ Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◉ «Партия группаси» — «Правда» газетасининг қуйи партия бўғинларида ўтаётган ҳисобот ва сайловларга бағишланган бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

◉ Афғонистон теварагидаги вазиятни сиёсий бартараф этишга доир Женева битимлари кучга кирганига уч ой бўлди. Шу муносабат билан бугун тонгги газеталарда Совет ҳукуматининг баёноти эълон қилинган. Баёнотда Покистоннинг ана шу битимларни бузаётганлиги муносабати билан қатъий норозилик билдирилган.

◉ «Правда» газетасида «Туб ислоҳот: СССР Давлат план комитетида қайта қуриш» рубрикали «Бурилиш» сарлавҳали мақолада омилкорлик билан хўжалик юритиш сирлари ҳақида фикр юритилади.

◉ «Мактаб — халқ белангаги» — «Известия» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланган. Мақолада эртанги кунимиз мактабларимизнинг бугунги муаммоларини қандай ҳал этишимизга боғлиқ эканлиги ҳақида фикр юритилади.

◉ «Правда» газетасининг олтинчи саҳифасида «Саломатлик хизмати» рубрикали «Қулоқ чаноғи бўйлаб саёҳат» мақоласи газетхонларда катта қизиқиш уйғотиши мумкин.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

● КОПЕНГАГЕН. Данияда ишсизликнинг жиддий кўпайиши мамлакатнинг Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлганлигининг бевосита оқибатидир. Фюн оролидаги Фредерисия шаҳрида бўлиб ўтган Дания ҳуқуқ уюшмаси кенгашининг қатнашчилари махсус баёнотда ана шуни таъкидладилар.

Дания статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда, шу йилнинг июнида мамлакатда ишсизлар сони 223 минг киши бўлиб, бу мамлакатнинг ишга лаёқатли аҳолисининг 8,1 процентини ташкил этади.

● ШЛЕЗВИГ (ГФР). ГФРнинг энг шимолий ўлкаси —Шлезвиг-Гольштейндаги тарихий Готторф қасрида очилган «Рус бадиий маданиятининг 1000 йиллиги» бадиий кўргазмасида киевлик кулоллар ясаган сопол буюмлардан тортиб XIX—XX асрларнинг ранг-тасвир асарларигача намойиш қилинмоқда. Кўргазмага 14 та совет музейи ўз экспонатларини жўнатди. 453 та экспонат рус санъати тарихи тўғрисида кенг тасаввур ҳосил қилишга имкон беради. Уларнинг орасида XIII—XX асрларга таааллуқли 130 та икона, заргар усталар ясаган 170 та буюм, рус китоб босмасининг 60 та намунаси, газлама, фреска намуналари, ёғоч ва тош ҳайкалчалар бор.

● НИКОСИЯ. Эрон маъмурлари наркотик моддаларнинг катта туркумини мусодара қилдилар. Деярли 45 килограмм қора дори ва 185 грамм героин наркобизнесга қарши курашувчи махсус хизмат ходимларининг қўлига тушди. Бу муваффақиятли операция Эроннинг Хуросон вилоятида ўтказилди. ИРНА агентлигининг хабар қилишича, жиноятчилар қамоққа олинди, уларнинг номлари ҳозирча маълум қилинмади. Жиноятчилар наркотик моддаларни ғайриқонуний йўл билан ташишда айбланмоқда.

● МОНТЕВИДЕО. «Апартеид тугатилсин», «Йўқолсин ирқчилар» — бу ерда очилган халқаро қишлоқ хўжалик кўргазмасининг Жанубий Африка Республикаси павильони олдида ана шундай шиорлар остида намойиш бўлиб ўтди. Бу намойишни Уругвай негрлари тараққийпарвар ташкилоти — «Амандла» группасининг вакиллари ташкил этдилар. Улар кўргазмага келган кишилар орасида Жанубий Африка африкаликлар миллий конгрессининг раҳбари Нельсон Мандела ва ЖАРдаги бошқа сиёсий маҳбусларни дарҳол озод қилиш талаб қилинган варақаларни тарқатдилар.

● БРАЗЗАВИЛЬ. Бу ерда пойтахт съездлар саройида Конго революциясининг 25 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Мажлисда Конго Халқ Республикасининг президенти Дени Сассу-Нгессо нутқ сўзлаб, мамлакатнинг чорак аср давомида сиёсий, иқтисодий, социал соҳаларда эришган ютуқларига тўхталиб ўтди. 1963 йил август революцияси Конго халқи тарихида бурилиш нуқтаси бўлганлиги таъкидланди. Эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш учун, деди президент, миллий бирликни, Конго меҳнат партияси, оммавий жамоат ташкилотлари бирлигини мустаҳкамлаш зарур.

XIX

Партия тумуши: ҳисобот ва сайловлар

Ошкоралик — иш мезони

Коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги роли ва ўрни ҳақида атрофлича фикр юритиш мумкин. Тошкент чармгалантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-цехи коммунистларининг ҳисобот-сайлов йиғилишида цех партия ташкилотининг секретари Ҳамза Зоҳидов ҳам сўзини мана шу масаладаги фикрлари билан бошлади.

Дарҳақиқат, цехда барча кўрсаткичлар бўйича план бажарилган. Бунда коммунистларнинг катта ҳиссаси бор, албатта. Бироқ, план бажарилишининг ўзиёқ бу ишлаб чиқаришда камчиликларга бутунлай барҳам берилди, деган сўз эмас. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати ҳали ҳозирча талаб даражасида деб бўлмайди. Маҳсулот сифати назорати коммунистлар томонидан тўла оталиққа олиниши лозим. Ишлаб чиқариш жараёнида маҳсулот сифатига эътибор биринчи ўринда бўлишига эришиш керак. Бундан ташқари истеъмолчилар талаб-истагини кенг ўрганиб бориб, маҳсулот ассортиментини кўпайтириш, харидоргир буюмлар ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйиш хусусида ҳам жиддий ишлар қилишга интилиш сезилмаяпти. Сон кетидан қувиб, план бажарилиши учунгина курашиб сифат унутилгани каби тежамкорлик ҳам бир қадар издан чиқариб юборилди. Аввало, хом ашё таъминотидаги узилиш туфайли иш вақти бекор кетаётган бўлса, хом ашёлардан тўғри фойдаланмаслик ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда. Нотиқ цех партия ташкилий ишлари ҳақида гапириб шуларни таъкидлаб ўтди. Цех партия ташкилоти томонидан мажлисларнинг ўз вақтида ўтказиб борилишига эришилмаяпти. Аммо шу ўтказилаётган мажлисларда цех коммунистлари қандай роль ўйнаяптилар? Аввало, коммунистларнинг мажлисда тўлиқ иштирок этмаслиги нуқсон бўлиб кўзга ташланса, иккинчидан улар мажлисда индамай ўтиришади.

Худди мана шу масалада Н. Мукаррамов, А. Имомхўжаева, Ф. Рустамова сингари коммунистларнинг суст фаолиятини оқлаб бўлмайди. Ҳар бир коммунист ўзига берилган топшириқни ишонч, деб тушунгандагина, уни коммунистчасига ҳалол бажариши мумкин.

Ошкора ва демократик руҳда иш юритилаётган бир пайтда ҳар бир коммунист ўрнини, ўз масъулиятини ҳис этиш, фақат ишлаб чиқаришдагина эмас, партиянинг ташкилий ишларида ҳам авангардлик ролини ўйнамоқлари жоиз. Ҳ. Зоҳидов ўз сўзида 1987 йил августдан 1988 йилнинг август ойигача бўлган даврдаги ишлар тўғрисида ва Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси қарорларининг бажарилишида коммунистларнинг вазифалари хусусида атрофлича гапирди.

Ҳисобот юзасидан музокарада сўзга чиққан А. Ўлмасов шундай деди:

— Ҳар бир коммунист, шу билан бирга партиясиз ишчи ҳам қайта қуриш ишига ўз ҳиссасини қўшиши лозим. Жилла қурса ўзимиздаги камчиликка барҳам берсак ҳам бу қайта қуриш йўлида катта иш қилинди, демак.

— Мажлис қарорларининг бажарилиши ҳақида вақти-вақти билан бирлашма партия ташкилотига аниқ ҳисобот бериб туриш керак, — деди коммунист М. Мўйдинова. — Қолаверса, қабул қилинажак қарорларнинг конкрет бўлишини таъминлаш зарур.

Музокарага чиққан Л. Комарова, К. Содиқова, М. Раҳимова, З. Дўстмуҳамедова ва бошқалар ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Юқорида келтирилган камчилик ва нуқсонлар бепарволик ва лоқайдлик оқибатида, ишлаб чиқаришдаги айрим масалаларга юзаки ёндошиш натижасида юзага келган деб баҳоладилар. Бу камчилик ва нуқсонларга барҳам бериш, ишда суръат ва сифатни параллель равишда юксалтириш, цехда инсон омилига эътиборни кучайтириш каби масалалар дадил кўтарилди.

Шундан кейин цех партия ташкилотининг янги бюро составн сайланди. Ҳамза Зоҳидов цех партия ташкилоти секретарлигига қайта сайланди. Шунингдек, партия хўжалик юритиш ишларини назорат қилиш комиссияси ҳам тузилди.

Ҳ. ТЎРАЕВА.

Пардозга топширилди

Студентлар шаҳарчасида яна бир осмонўпар 9 қаватли бино қад ростлаяпти.

Тошкент Давлат университети студентларига мўлжалланган мазкур ётоқхона «Ташгипрогор» архитекторлари яратган лойиҳа асосида бунёд этилмоқда.

Бунёдкорлик ишларини 12-трестга қарашли 49-қурилиш бошқармасининг Миршоҳид Мусаев бригадаси олиб борди. Коллективда 14 ишчи бўлиб, ҳаммаси бир неча касбларни ўзлаштириб олган. Ишни тўғри ташкил этиш, имкониятлардан пухта фойдаланиш натижасида улар ойда 40 минг сўмлик ўрнига 55 минг сўмликка етказиб иш бажаришмоқда. Б. Пўлатов, А. Смернов, Ҳ. Зухуров, Ю. Тўлаганов сингари бинокорлар сифат ва самарадорликни ошириб, ҳамкасбларига ўрнак бўлишяпти.

Бригада коллективи ўзларининг касб байрамларини юқори кўрсаткичлар билан кутиб олишди.

9 қаватли 240 ўринли ётоқхона биносини муддатидан олдин пардозловчиларга «яхши» баҳо билан топширишга эришдилар.

Ётоқхона биноси бир қатор қулайликларга эга. Биринчи қаватдан маиший хизмат комплекси жой олади.

Янги уйлар

П. Шагарян бошчилик қилаётган комплекс бригада қурувчиларининг юксак натижага эришганлиги қайд этилди.

Қурилиш-монтаж ишлари 2 миллион 100 минг сўмликдан ошиб кетди. Бундай юксак ютуқ туфайли бригада аъзолари 3-уйсозлик комбинатининг 1-комплекс қурилиш бошқармасида йўлга қўйилган социалистик мусобақада ғолиб деб топилиб, «Фахрий ёрлиқ» ва пул мукофоти билан тақдирланди.

Бригада коллективи Полторацкий кўчасида 16 қаватли турар жой бинолари комплексини барпо этишмоқда. Комплекснинг дастлабки биринчи бўлими—63 квартираси фойдаланишга топширилди. Ҳамма қулайликларга эга бўлган бу осмонўпар бинолар республикамизда ягона бўлиб, йирик панеллардан тикланди. Бу турар жой комплекси балконсиз, унинг ўрнига ёзги хона мавжуд. Бинонинг биринчи қаватида коляскалар ва велосипедлар сақланадиган махсус жой ва ёшлар клуби бор.

Осмонўпар бино «Госпиталь» массивига алоҳида кўрк бағишлаб турибди.

Д. МУРОДОВ.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Меҳнат сурури

«Геологоразведка» тажриба механика заводига келганида Виктор ҳали ҳаёт синовларидан ўтмаган, ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотмаган йигит эди. Шогирд бўлишнинг ҳам ўзига яраша ташвишу-қувончлари бор экан. Гоҳида эпчиллик қиламан деб қўлидаги деталга кўп ишлов бериб юборарди. Баъзида эса бунинг акси бўларди. Қарабсизки, бинойидек маҳсулотга путур етади. Бошқаларнинг меҳнати шу кўнгилсизлик туфайли бир зумда чиппакка чиқади. Бундай янглишишларга йўл қўймаслик учун Виктор тиниб-тинчимас, сменадан сўнг ҳам станоги олдида соатлаб қолиб кетарди.

Кейинчалик устози билдирган оқ тилакдан бу фрезерчининг кўкси тоғдек юксалди. Мустақил фаолият кўрсатишнинг масъулиятини у яхши билгани учун ҳам дастлабки пайтларданоқ пешқадамликни қўлдан бой бермасликка интилди. Сифатли маҳсулот тайёрлаб кўп иш бажаришни энг муҳим вазифа деб билди. Интилиш, изланиш, ўз орзу-режаларини рўёбга чиқариш учун дадил ҳаракат қилиш Виктор эришган бугунги муваффақиятларнинг заминига мустаҳкам пойдевор бўла олди. Ҳозирги кунда у корхонанинг механика цехидаги тажрибали фрезерчиларнинг бири. Бу ерда бажариладиган ишлар тақдирининг қай даражада бўлиши бевосита Виктор сингари моҳир ишчиларга боғлиқ. Шу боисдан ҳам у қалб қўри меҳру муҳаббатини меҳнатга бахшида этмоқда.

Бахт нима? Унга қандай эришиш мумкин? Бу саволга ҳар ким ҳар хил фикр билдириши, ўзининг ҳаётий кузатишларидан келиб чиқиб жавоб қайтариши табиий. Виктор Семёновичнинг тасаввурида «Бахт—инсон эришган жамики яхши нарсаларнинг ҳосиласидир». Яхши нарсаларга муваффақ бўлиш учун эса яхши меҳнат, қунт ва ҳаракат талаб қилинади.

Бугунги кунда завод ёрлиғи туширилган кенг истеъмол буюмлари шаҳримиздагина эмас, республикамизнинг чекка қишлоқларига ҳам етказиб берилмоқда. Бу эса корхона маҳсулотларига жойларда талаб тобора ортиб бораётганлигини кўрсатиб турибди. Ўнлаб янги буюмлар тайёрланмоқда. Бу ютуқларда шубҳасиз Викторнинг ҳам муносиб улуши бор.

Р. ЗУҲРИДДИНОВ.

● СУРАТДА: Виктор Тимошкин.

Т. Каримов фотоси.

Метросозлар шижоати

Тошкент метроси қурилишида

Янги бунёд этилаётган Беруний номли станция қурилишида иш қизғин. Метросозлар мазкур объектни шу йилнинг январь ойида бошлаган эдилар. Ўтган давр мобайнида иш суръатига-суръат қўшилди. Станция қурилиши фидокорлик майдонига айланди.

— Дастлаб орқада қолдик, — дейди метросозлар бригадири Рустам Салафуддинов биз билан суҳбатда. — Бунга асосий сабаб темир-бетонларни вақтида етказилиб берилмаганлиги бўлди. Иккинчидан, бизга керакли 12, 13, 16 миллиметрли арматура ўрнига ё катта ёки кичик ҳажмлиси келтирилди. Улар ҳам нормадаги 10 тонна ўрнига 5—6 тоннани ташкил этарди, холос. Оқибатда ишимиз сусайиб кетди. Март ойидан бошлаб таъминотда ўзгариш сезилди. Бригада коллективи 40 нафар қурувчидан иборат. Унга турли миллат вакиллари бирлашган. А. Старушкин, А. Нурмуродов, А. Петросян, Т. Юсуфбеков, Х. Ялакбоев сингари метросозлар коллектив машъалларидир. Улар метро қурилишида 10—15 йилдан бери меҳнат қилиб келмоқдалар. Халқлар ўртасида дўстлик ва биродарликни мустаҳкамлаш ишига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Беруний номли станция ишга тушгач, студентлар учун яна бир катта қулайлик яратилади. Уларнинг узоқ йўллари ер ости магистралининг хизмати туфайли яқин бўлади.

Ҳ. САИДОВ, ТошДУ студенти.

Алло, редакциями?

«Саломатлик» программаси: муаммо ва ечимлар

Илгари хабар бериб ўтганимиздек, 1988 йил 26 августда йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг олтинчи сессияси бўлади. Сессия қатнашчилари 1986—1990 йилларга ва истиқболдаги 2000 йилгача мўлжалланган «Саломатлик» комплекс программасини амалга ошириш юзасидан шаҳар халқ депутатлари Советларининг вазифаларини муҳокама этадилар.

Ҳозир сессияга тайёргарлик ишлари қизғин боряпти. Шу йилнинг 4 август куни «Оқшом» газеталарида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг бўлажак сессиясига Тезислари эълон қилингандан кейин жуда кўплаб тошкентликлар бу Тезисларни муҳокама этишда активлик билан қатнашмоқдалар, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига ва «Оқшом» газеталарининг редакциясига ўзларининг фикр ва мулоҳазалари битилган мактубларни жўнатмоқдалар.

Шу йилнинг 17 август куни соат 17 дан то соат 19 га қадар 33-99-42 ва 32-53-66 телефонлари орқали мулоқотда азиз газетхонлар ва шаҳримиз аҳолиси бўлган сизлар ана шу Тезисларнинг муҳокамасида қатнашишингиз, Тошкент шаҳар аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш бўйича ўз фикрларингиз, мулоҳазаларингиз ва эътирозларингизни билдиришингиз мумкин.

Телефон орқали бўладиган бевосита мулоқотда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари **Валентина Федоровна Манастиретская**, шаҳар план комиссиясининг раиси **Қудрат Абдуллаевич Солиқов**, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи **Владимир Павлович Русинов**, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети капитал қурилиш Бош бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи **Александр Константинович Журавлев**лар сизлар билан учрашадилар.

Телефон орқали бундан олдин ўтказилган ана шундай учрашувларда тўпланган тажрибадан келиб чиқиб редакция олдиндан ўз саволларингиз, эътирозларингиз, таклифларингизни аниқ ва тушунарли этиб тузишни сизлардан илтимос қилади ва белгиланган вақтни эсдан чиқармасликни сўрайди. Батафсил текширишни ва фактларни аниқлашни талаб этадиган ариза ва шикоятларни бизга ёзма равишда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига (Пролетар кўчаси, 6-уй) ёки «Оқшом» газеталарининг редакцияси адресига «Тошкент шаҳар Советининг бўлажак сессиясига» деган белги билан жўнатишингизни сизлардан сўраймиз.

Долзарб мавзу

«БИЛЕТИНГИЗ ҚАНИ?...»

ёки шаҳар жамоат транспортида баъзи йўловчилар нега текинга юришибди?

● КИЧИК СПРАВКА: Ўтган йили «Главташпассавтотранс» бошқармаси назоратчилари томонидан 21 минг 157 билетсиз йўловчига 63 минг 472 сўмлик жарима солинган эди. Шу йилнинг ўтган етти ойидаги кўрсатнич ундан ҳам ошиб кетди. 67 минг 304 йўловчи 201 минг 103 сўмлик жарима тўлади. Бундай ачинчли аҳвол трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасида ҳам мавжуд. 1986 йили бошқарма контролёрлари текинхўр йўловчилардан 150 минг сўмлик жарима ундириб олган бўлсалар, шу йилнинг январь-июль ойларида 200 минг сўмлик мажбурий тўлов тўпланди. Яъни 68 минг 141 йўловчи ҳамёнидаги ана шунча сўмдан айрилди.

Ана, муаммонинг туб илдизи қаерда. Халқимизда «Аввал ўзингга боқ, кейин ноғора қоқ» деган доно ибора бор. Бу мақолни йўловчилар яна бир бор эсга олиб қўйсалар фойдадан холи бўлмасди. «Главташпассавтотранс» бошқармасида уч ойдирки, абонемент реализация қилиш плани бажарилмаяпти. Натижада транспорт хизмати кўрсатувчи коллективларнинг иқтисодий аҳволи тобора танглашиб бормоқда. Баъзи бир ҳамшаҳарларимиз қоидага хилоф равишда иш тутмаганларида эди, бундай муаммоларга ўрин қолмасди. Кўпроқ транспорт хизмати кўрсатиш маданиятини оширишга эришиларди. Афсуски билетсиз йўловчилар ҳисобига автотранспорт ташкилотларида планлар барбод бўлмоқда, графиклар издан чиқаяпти, автотранспорт корхоналари ўз харажатларини ўзлари қоплай олмаяптилар.

Ўтган йилнинг биринчи апрелидан шаҳар транспортида кассасиз хизмат кўрсатиш усулига ўтилганида ҳамма бирдек қувонган эди. Ўшанда йўловчиларнинг севинчлари ҳам ниҳоя билмасди. Бироқ орадан қисқа ойлар ўтди-ю абонемент реализациясидаги муаммолар юзага келди. Одамлар махсус дўкончалардан йўл карточкалари ва абонементларини кам харид қиладиган бўлиб қолдилар. Ҳаттоки ҳозир шундай фактлар кўзга ташланмоқда: дўкончалар олдига соатлаб одамлар йўлашмайди. Харид қилиб олинадиганлари ҳам 15—20 тийинлик абонементдан ортмайди. Ваҳоланки қайси бир транспортга яқинлашманг албатта бир хил ёзув кўзга ташланади: «Йўл ҳақисиз чиқиш тақиқланади», «Салонда эса «Энг яхши назоратчи йўловчи виждонидир», «Билетлилар беш тийин, билетсизлар уч сўм тўлайди» сингари огоҳлантирувчи лавҳалар ҳам йўқ эмас. Наҳотки бу ёзувлар одамларни ҳушёр торттирмаса, ўйлантиришга мажбур этмаса? Мажбур этади. Аммо беш қўл ҳам баравар эмас-да. «Главташпассавтотранс» бошқармаси назорат қилиш ва нормативлаш бўлими бошлиғи К. Қаюмов биз билан суҳбатда муаммонинг илдизларини қуйидагича изоҳлади:

МУТАХАССИС ШАРҲИ: Масаланинг жиддийлашиб кетганлигига сабаб йўловчиларнинг ўз қадрларини билмаётганлигидадир. Ҳозир ҳоҳлаган маршрутни лат тортишни унутиб қўйишяпти. Айниқса шаҳарнинг чеккаларини марказ билан боғловчи транспортлардаги муаммолар жиддий. Эшикларнинг ланг очилиши йўловчилардаги хотиржамликни кучайтириб юборяпти. Баъзан йўл назорати хизматидан баъзилар ўпкалаб ҳам қўйишади. «Шундай хизмат борми ўзи, назоратчилар текшириб кўринг, транспортларнинг салонларини кузатинг, билет билан юрувчилар 50 процентдан ошмайди.

Улар орасида ойлик «карточка»га эга бўлганлари ҳам бор. Хўш, қолганлар нима қилаяпти? Билетсизлар сонини кўпайтиришмоқда. Улар ҳеч бўлмаса виждонлари олдида хижолат қаёққа қарайди», деган шов-шувларни кўпайтиришдан нарига ўтишмайди. Бироқ ўзини ўзи назорат қилиш бировнинг хаёлига ҳам келмайди. Ахир йўловчилар психологиясини тарбиялаш, уларни янгиликка ўргатиш суст бўлганидан кейин назоратчилар нима ҳам қила олишади. Гап жарима солишда эмас, йўловчиларнинг маданиятини оширишда. Йўловчиларнинг психологиясида туб ўзгартиришларни амалга ошириш биринчи даражали вазифага айлантирилиши зарур. Ана шундагина улар билан назоратчилар ўртасида туғилаётган ихтилофларга ўрин қолмайди. «Беш тийинлик можаро» илдиз отмайди.

Транспортда кимлар юришга ҳақли. Албатта бир қарашда ҳамма дея жавоб қайтариш ўринли бўлади. Аммо қачонки тартиб-интизомга риоя этилиб, йўл ҳақига хиёнат қилинмаганидагина ана шундай бўлиши мумкин.

— Бизда шундай ҳоллар содир бўлиб туради, йўловчи билганидан қолмайди,— дейди шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси назорат қилиш ва нормативлаш бўлими бошлиғи С. Платонов.

— Айниқса бу ҳол бошқа шаҳардан келган меҳмонларнинг ҳамёнларидаги абонементларни компостер қилишларида кўзга ташланади. Улар бу билан қоидага хилоф иш тутишаётганини хаёлларига ҳам келтирмайдилар. Ахир йўл ҳақи қайси шаҳардан сотиб олинса маблағ ўша ердаги автотранспорт ташкилотлари фойдасига ўтказиладн-да. Четдан олинган абонементдан биз ҳеч қандай манфаат кўрмаймиз.

Шунинг учун ҳам бундай ҳолларга жарима ундириб олиш билан барҳам берилади.

Мутахассиснинг фикри изоҳ талаб қилмайди. Бу камчиликлар жамоат транспортининг ҳамма турида учрамоқда. Тезюрар автобусда битта абонемент компостер қилгани учун қозонлик Ю. К. Валенко, тошкентлик А. М. Бранделис, бошқа шаҳар абонементидан фойдаланганлиги учун фрунзелик В. К. Судороженко сингари юзлаб йўловчилар уч сўмлик жарима тўладилар. Шунингдек, ҳайдовчига танга бериб тушган ўнлаб пассажирларнинг ҳам ана шундай тарзда кўзлари очилди.

Жамоат транспорти — эл мулки. Шундай экан ўз виждонимиз олдида уялиб қолмайлик, йўл ҳақи муаммоларини ҳал этишга жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари, кенг жамоатчилик, қолаверса ҳамма бирдек ҳисса қўшиши зарур. Кўрилаётган зарарни қоплаш жарима ундириш ҳисобига эмас, йўловчиларнинг онгли равишда ўз транспортларига муносабатда бўлишлари эвазига таъминланиши керак. Ана шундагина бу хил муаммоларга ўрин қолмайди. Унгача биз сизни шундай савол билан безовта этиб турамиз.

— Билетингиз қани, йўловчи?

Р. АҲМАДАЛИЕВ, «Тошкент оқшоми» мухбири.

ЯНГИ УСУЛ ҒОВЛАРИ

Кейинги йилларда шаҳримиз социал-иқтисодий тараққиётида ижобий ўзгаришлар ортиб бормоқда. Табиийки, мамлакатимизда ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий соҳадаги юз бераётган янгиликлар шаҳримиз ҳаётини ҳам четлаб ўтмаяпти. Энг аввало амалга оширилаётган муҳим иқтисодий ислоҳот ва янги хўжалик юритиш услублари кўпгина ишлаб чиқариш ва социал масалаларни тўғри ҳал қилишга, меҳнат коллективларидаги муносабатларни соғломлаштиришга сезиларли даражада таъсир кўрсатмоқда.

Ҳозир республикамизда хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини молиялаштириш шароитида юзлаб корхона ва ташкилотлар фаолият юритмоқдалар. Уларнинг аксарият қисми Тошкент шаҳрининг саноат ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги корхоналардир. «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, тўқимачилик комбинати, тўқимачилик машинасозлик бирлашмаси, автоматика заводи, 1 ва 2-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмалари каби бутун республика аҳамиятидаги саноат гигантлари шулар жумласидандир.

Шаҳримиз саноати нафақат ўз эҳтиёжларини, балки бутун республика қишлоқ хўжалигини машина ва механизмлар, аҳолини эса озиқ-овқат ва енгил саноат маҳсулотлари билан ҳам таъминлайди. Айнан шу жиҳатдан, ҳеч бир муболаға қилмай, шаҳримиз саноатида янги иқтисодий хўжалик юритиш услублари қай даражада ривожланиши, қандай натижалар бериши бутун республикамиз халқ хўжалигида қайта қуриш жараёнининг ҳал қилувчи омили бўлиб қолади дейиш мумкин.

Бундай масъулият шаҳримиз хўжалигида амалга оширилаётган ва ривожланаётган иқтисодий ислоҳотга юксак талабчанлик ва бирмунча юқори мезон билан қараш заруратини туғдиради. Умуман айтганда, халқнинг моддий фаровонлигини ошириш, социал-маданий, яъни уй-жой, маиший муаммоларини ҳал қилишда жорий этилаётган янги иқтисодий сиёсатдан катта натижалар кутишга тўла ҳақлимиз. Лекин дастлабки натижаларнинг таҳлили шуни кўрсатаяптики, хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини молиялаштириш принципларини кенг жорий этиш ишлари анчагина қийинчиликлар билан олға силжияпти.

Тўғри, ҳар қандай янги нарса ҳаётда ўз ўрнини қийинчилик билан топади. Аммо шунчаки юзаки назар солганда ҳам олдини олиш мумкин бўлган бир қанча муаммолар кўринади. Шуларнинг баъзилари ҳақида бир оз тўхталиб ўтсак.

Давлат корхонаси (бирлашмаси) ҳақидаги Қонунда хўжалик ҳисоби шароитида корхоналарнинг мустақиллигини ва уларнинг манфаатини умумдавлат вазифалари билан боғлаб олиб боришни таъминловчи механизм сифатида давлат буюртмалари системаси кўрсатилган эди. Давлат буюртмалари жамиятнинг биринчи даражали эҳтиёжларини қондиришга қаратилган ва улар шартли равишда корхона ишлаб чиқариш планларига киритилади. Улар корхона маҳсулотининг белгиланган қисми реализация қилинишига, уни ишлаб чиқариш учун керакли бўлган барча хом-ашё ресурслари билан таъминланишларига кафолат сифатида хизмат қилиши лозим. Қонунда шундай белгиланган, амалда эса бу ҳал қилувчи принциплар ўз ифодасини топмаётир.

Авваламбор айтиш керакки, 1988 йилда давлат буюртмалари корхоналар ишлаб чиқариш қувватларини тўла қоплаб, аксарият ҳолларда улар имкониятлардан анча ортиқ белгиланди. Жумладан, республика Енгил саноат министрлиги корхоналарнинг деярли барчаси «Узбексельмаш», «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Ўртоқ» фабрикаси учун давлат буюртмалари ишлаб чиқариш қувватлари билан тенг ва бир мунча ортиқ белгиланган.

Илгариги буйруқбозлик ва маъмурий бошқариш услубларининг ўзаги бўлган план топшириқлари эндиликда корхоналарга янги ниқоб остида юқоридан туширилмоқда. Маҳсулотнинг ҳажми, ассортименти ҳаддан ташқари деталлаштириб белгиланган ҳоллар ҳам кам эмас. Тошкент тўқимачилик комбинати, 2-пойабзал фабрикаси учун берган буюртмалар айнан шу характерда. Натижада, аксарият ҳолларда корхоналарнинг план топшириқларини белгилашдаги мустақиллиги реал асосга эга бўлмаган қуруқ бир гап бўлиб қолмоқда. Чунки ишлаб чиқариш топшириқлари корхоналарнинг фаолиятини, иш натижаларини белгиловчи асосий омилдир.

Маълумки, бир мақсадга хизмат қилувчи турли хил буюмлар турлича ишлаб чиқариш харажатлари ва нархга эга. Корхона учун улар кўпроқ ёки озроқ фойда келтириши мумкин. Шунинг учун корхона билан давлат манфаатини ўзаро мувофиқлаштириш мақсадида корхона ишлаб чиқариш қувватининг бир оз қисмини (10-15 процентини) ўз ихтиёрига қолдириш зарур. Бошқача қилиб айтганда, маълум бир чегарада корхонада нима ва қанча ишлаб чиқаришда, кимга сотишда тўла мустақиллик ҳуқуқига эга бўлиши керак? Министрликларнинг юқоридан оширилган давлат буюртмаларини белгилаш практикаси корхоналар иқтисодий мустақиллигини чегаралаб қўймоқда.

Қизиғи шундаки, кўп ҳолларда корхоналар министрликнинг зўравонлигига қаршилик кўрсатишга интилмайдилар ҳам. Чунки давлат буюртмалари миқдори кам бўлса, ажратиладиган хом-ашё ва ёқилғи фондлари ҳам, қолаверса, марказлаштирилган капитал маблағлар миқдори ҳам кам белгиланади. Ҳозирги моддий-техника таъминотининг фондлар орқали тақсимлаш системасида хом-ашё ва материаллар танқислиги энг мураккаб муаммо бўлиб қолмоқда. Давлат буюртмалари бу ресурслар билан тўла ва батафсил эмас, балки қисман таъминланаяптилар (аксарият ҳолларда 50-60 процентга). Шунинг учун корхоналар танқис ресурсларга кўпроқ эга бўлиш мақсадида реал бўлмаган давлат буюртмалари миқдорига ҳам рози бўляптилар.

Тўғри, қонунда корхоналар ўз фойдаси ҳисобидан хом-ашё ва материалларни мустақил сотиб олиши кўзда тутилган, лекин айтилган танқислик шароитида бу ҳуқуқ ҳам асоссиз бўлиб қолмоқда. Бундай шароитда ягона чора бўлган хом-ашё ва асбоб-ускуналарнинг улгуржи, тўғридан-тўғри савдоси ҳали республикамиз халқ хўжалигида яхши йўлга қўйилмаган. Ҳозирда СССР Давлат статистика комитетининг маълумотларига кўра бутун мамлакат миқёсида ишлаб чиқариш воситаларининг атиги 10 проценти миқдоридаги ҳажми улгуржи савдо системаси орқали сотилмоқда. Нафсиламбирини айтганда, бошқача бўлиши ҳам қийин эди, чунки планлаштирувчи органлар аввалгидек ҳали йўқ маҳсулотни истеъмолчиларга илгаритдан тақсимлаб, бириктириб қўймоқдалар.

Давлат буюртмалари ҳажми ва улгуржи савдо бозори каби янги хўжалик юритиш механизмининг элементлари ўзаро боғлиқ нарсалардир. Агар буюртмалар корхона ихтиёрида бир оз резерв қилиб қолдирилса, бу маҳсулотни эркин бозорга чиқариш имконияти туғилади. Худди шу мақсадда енгил саноат системасида анъана тусини олган ярмаркалар ташкил этиш тажрибаси катта аҳамиятга эга. Умуман олганда агар ишлаб чиқарувчи ўз истеъмолчисини қидирса, у билан тўғридан-тўғри мулоқотда бўлса, кўп қоралланган фондлар орқали тақсимлаш механизми ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетар эди.

Хўжалик ҳисоби шароитида корхоналарнинг даромадини иқтисодий нормативлар орқали тақсимлаш системасининг даражаси ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Ҳозир амалда эса бу муаммо корхоналар билан юқори ташкилотлар ўртасидаги низоларнинг асосий сабаби бўлиб қолмоқда.

Иқтисодий мустақилликни қўлга киритган корхоналар ўзлари ишлаб топган молия ресурсларини юқоридан ўзбилармонларча тақсимлашга йўл қўймасликка ҳаракат қилмоқдалар. Лекин кучли бюрократик аппаратнинг баланд мавқеи корхоналарнинг барча интилишларини ҳозиргача босиб турибди. Мана бир мисол: Тошкент шаҳрининг Ленин райони ошхоналар тресги 1987 йилнинг иккинчи ярмидан хўжалик ҳисоби шароитида ишламоқда. Лекин ўтган вақт мобайнида трестнинг иқтисодий кўрсаткичлари анча яхшиланган бўлса ҳам, асосий ишчиларнинг иш ҳақи кўп ҳолларда 30-40 сўмга камайиб, 70-120 сўмни ташкил этди. Ваҳоланки, деярли ҳар бир ошхона товар обороти ва меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқларини ортиғи билан бажариб келмоқда. Бундай номутаносибликнинг асосий сабаби шундаки, республика Савдо министрлиги ошхоналар учун аввалдан тўғри келмайдиган фойдани тақсимлаш ва иш ҳақи фондини ташкил этиш механизмини белгилаб берган. Белгиланган хўжалик ҳисоби формаси иш ҳақи фондини товар обороти ҳажмига нисбатан нормативлар асосида ташкил этишни кўзда тутади. План топшириқлари қанча юқори бажарилса, иш ҳақи фонди шунга нисбатан кўпайиб боради. Лекин барча мутахассисларга яхши маълумки, кейинги ўнлаб йиллар давомида ошхона ва магазинлар учун план топшириқлари эришилган босқичга қараб, ҳеч бир асоссиз ва белгиланган нормаларга зид равишда ўрнатиб келинмоқда. Ҳозир ҳам бу хўжалик практикаси сақланиб қолган. Ошхоналар эса бу асоссиз, ресурслар билан тўла таъминланмаган ва ҳар доим ошиб бораётган план топшириқларини бажаришлари шарт. Табиийки, бундай шароитда белгиланган кўрсаткичларга ҳар ойда ҳам эришиб бўлмайди. Натижада ошхоналарнинг иш ҳақи фонди камайиб бормоқда, бу соҳа ишчиларининг норозилиги эса ортиб бормоқда.

Бунинг устига ҳар бир ошхона, трест, савдо, тайёрлов базаси ва бошқарма каби оралиқ звенолар учун фойданинг 17—20 проценти миқдорини ажратиш шарт. Кўриб турибмизки, бир қўшчи ўрнига юз бош тўғри келяпти.

Хулоса қилиб айтганда, хўжалик ҳисоби шаклини, унинг конкрет элементларини белгилаганда ҳар бир корхона ва муассасанинг ўзига хос хусусиятлари ва шароитини тўғри ҳисобга олиш катта аҳамиятга эга. Давлат буюртмалари реал ва хом-ашё, материаллар билан тўла таъминлансагина, ўзининг етакчилик ролини ўйнайди. Шу сингари ишчиларни моддий рағбатлантиришни тўғри йўлга қўйиш ҳам хўжалик юритишнинг пировард натижалари яхшиланишига олиб келади.

А. АБДУҚОДИРОВ,

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси иқтисод институтининг илмий ходими, иқтисод фанлари кандидати.

Пластмасса фурнитуралари заводи коллективи республикамиз тикувчилик корхоналаридан ташқари қардош Қозоғистон, Туркманистон ва Тожикистон ССРдаги турдош коллективларни ҳам либослар кўрки — турли хил тугмалар билан таъминламоқда.

СУРАТДА: корхона илғор цехи бошлиғи Суннат Эржонов илғор ишчи Муборак Имодиновага янги топшириқ бераяпти.

Минг бир касб

Зиё таратувчи

Кишида касбга фидойилик бўлса у қандай касб-ҳунарни эгаллашидан қатъий назар шу соҳада эл эътиборини қозонади. Нафиса опа Содиқова ана шундай заҳматкаш ҳамшаҳарларимиздан бири. У киши йигирма саккиз йилдан бери Тошкент алоқа электротехника институти ёнгинасида жойлашган киоскада ишлайди. У студентларга керакли газета-журналлар, сиёсий китобчаларни танлашда яқиндан ёрдам беради. Ойлик план-топшириқларини ҳамиша ортиғи билан бажариб келаяпти. Киров район «Союзпечать» агентлигида опани илғор ишчи ва ёшларнинг устози сифатида тилга олишади. Нафиса опа «Ҳурмат белгиси» ордени ва агентликнинг бир неча бор «Фахрий ёрлиқ»ларини олишга сазовор бўлган.

— Одамнинг обрўси қандай касбда ишлаши билан эмас, шу касбга бўлган муҳаббати билан ўлчанади. Мен узоқ йиллардан бери Н. Содиқовани ҳақиқий инсон сифатида танийман,— дейди партия, уруш ва меҳнат ветерани Сайфиддин Иброҳимов.

Эл олқишига сазовор бўлаётган ана шундай опахонларимиз ҳамиша бор бўлишсин.

С. СУЛТОНОВ.

Партия турмуши ва қайта қуриш

Ҳеч ким бефарқ бўлолмайди

Тошкент тўқимачилик комбинати пардозлаш фабрикаси коллективи фақат шу йилнинг биринчи ярмида харидорларга салкам 7 миллион метр газлама етказиб бермади. Оқибатда фабрика, қолаверса бутун корхона коллективи қарийб икки миллион сўмлик даромад олмади. Бундан ташқари, корхона коллективи меҳнати эвазига топилган даромаднинг салмоқли миқдори шартнома бўйича маҳсулот етказиб берилмагани, ассортиментга риоя қилинмагани, маҳсулот сорти пасайтирилгани учун жарима тўлашга сарфланди.

Ўймакорлик ва газламага гул босиш цехларини пардозлаш фабрикасининг асосий участкаси дейиш мумкин. Ҳолбуки, колорист-рассомлар яратган янги безаклар ўймакорлик цехида хромли валларга кўчирилса, гул босиш цехи коллективи эса валдаги безакларни газламага туширади.

Яқинда бўлиб ўтган икки цех коммунистларининг умумий мажлисида ишчи кадрлар ва маҳсулот сифати масаласи муҳокама қилинди. Бу масаланинг кун тартибига қўйилишига жиддий асос бор эди. Ишлаб чиқарилган маҳсулот сорти пасайтирилгани учун олти ойда фабрика ярим миллион сўм жарима тўлади. Бундан ташқари, ҳозирда кунига фабрика ишчиларидан 130 киши техник асосланган ишлаб чиқариш нормасини бажара олмаяпти.

— Фабрикада иқтисодий танг вазиятнинг юзага келишида цехимиз коллективи, энг аввало коммунистларнинг айби йўқ эмас, — деб таъкидлади цех партия ташкилоти секретари К. Ш. Жумабоева. — Айниқса, маҳсулот сифати масаласи ҳаммани ташвишга солмоқда. Маршрут карталари (хом сурпдаги бракни кетма-кет босқичлар бўйича қайд этиб бориш варақаси) кутилган натижаларни бермаяпти. Биринчи ярим йилликда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўлчамли лахтак (брак) чиқиши бир процентга, метрли лахтак чиқиши эса уч процентга ошди. Ҳолбуки, сифат бугунги куннинг энг муҳим талаби бўлиб қолмоқда. Бинобарин, харидорларнинг диди, эҳтиёжи ниҳоятда ўсиб кетган. Улар биздан бежирим, нафис ва гўзал матолар кутишмоқда. Биз эса кечаги кун тартиби билан ишлашдан қутила олмаяпмиз.

Цех партия ташкилоти секретарининг таъкидлашича, сўнгги пайтларда фабриканинг рассом-колористлари бугунги кун талабига мос, модабоп, нафис безаклар яратишмоқда. Улар яратган бир қатор безак эскизлари республика бадиий-техник Совети томонидан юқори баҳоланмоқда.

Аммо, эскиздаги безакни газламага кўчиришда сифатсизликка йўл қўйилмоқда. Ўймакорлик участкаси бошлиғи, коммунист Б. А. Деревенко валга сифатсиз кўчирилган безак тайёр маҳсулот сифатига салбий таъсир этишини яхши билади. Лекин бу хусусда жиддий чора-тадбир кўрилмаяпти. Биринчи ярим йилликнинг ўзидагина янги безак туширилган ўндан ортиқ валда нуқсон борлиги аниқланди.

Мазкур партия йиғилишида характерли бир хусусият кўзга ташланди: муҳокама этилаётган муаммолар ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. Коммунистлар ишга жиддий муносабатда бўлиш ниятида эканлиги маълум бўлди. Ҳар бир масала юзасидан очиқча, юзхотирсиз ва принципиал гап борди.

— Ярим йиллик маълумотларга кўра, фабрикада ишлаб чиқарилган бракнинг 30 фоизи бизнинг «ҳиссамиз»га тўғри келибди, — деди газламага безак тушириш цехи бошлиғи, коммунист В. И. Будкин. — Бу ишчиларимиз масъулиятини, янги иқтисодий шароит ва хўжалик ҳисобида ишлаш масъулиятини ҳис этмаётганини кўрсатади.

— Гапингизни бўламан, — дейди газламага безак туширувчилар бригадаси бошлиғи, коммунист Р. Баязитов. — Мана, ярим йилдирки цех бригада методи бўйича ишлаяпти. Мақсад — маҳсулот сифатини яхшилаш, унумдорликни ошириш эди. Қани ўша юксалиш?! Аксинча, ортга юзландик-ку! Йўқ, мен бригада методи иш бермайди демоқчи эмасман. Аммо, у жорий этилдию, ташлаб қўйилди. Амалда учта машинага хизмат қилувчи 12—14 киши бир бригадага бириктирилди, етакчи бригадир тайинланди. Кейин... «Бўлса бўлар, бўлмаса ғовлаб кетар». Ҳолингдан хабар олувчи мард йўқ. Етакчи бригадир ҳали унга чопади, ҳали бунга. Гоҳ товар (хом сурп демоқчи) йўқ, гоҳ вал ўқдан чиқиб кетади, гоҳ бўёқ сифати ёмон. Ҳаммасига етакчи бригадир балогардон. У сифатни назорат қилсинми, брак турларини билмайдиган ёшларнинг малака-маҳоратини оширсинми ёки план бажарсинми?!

Ҳозирги шароитда беихтиёр шундай хулосага келиш мумкин: бизнинг сифатсиз, бемеъёр ишимиздан кимдир манфаатдорга ўхшайди. Фақат бу ишчи учун манфаат келтирмайди.

Равил Баязитов шу цехда ўн беш йилдан бери ишлайди. Шогирдликдан етакчи бригадирликкача бўлган меҳнат йўлини босиб ўтган. Унинг эътирофи этишича, ишлаб чиқариш босқичлари ўртасида қатъий интизом тикланмаса энг яхши иш методи — хўжалик ҳисоби ҳам фабрикани, қолаверса корхонани қолоқликдан олиб чиқолмайди.

— Ишчи ишга икки минут кеч келса койиймиз, ҳайфсан берамиз, — дейди коммунист, тажрибали раклист И. Туманов. — Товар йўқлиги туфайли соатлаб бекор ўтиришимизга ким жавоб беради? Нима учун масъул кишилар — фабрика раҳбарлари жавобгарликдан бир четда туришади. Тўғри, мажбурий туриб қолиш учун бизга ўртача иш ҳақимизнинг 50 фоизи миқдорида ҳақ тўлашади. Хўжалик ҳисоби шароитида бу ўз киссангга ўзинг ўғирликка туш, деган гап-ку! Яна елка қисамиз, даромад қани деб. Бу бир. Иккинчидан раклистнинг кунлик иш графигида бир ассортимент кўрсатилган бўлса, оҳорлаш цехидан бошқа ассортимент келтирилади. Оқибатда ҳозиргина ўртоқ Жумабоева айтганидек, олти ойда ассортимент бузилгани учун бир миллион сўм даромаддан маҳрум бўлиб ўтирибмиз. Раҳбарларнинг уқувсизлиги туфайли биз икки ўт орасида қоламиз: ишласак ассортимент бузилади, ишламасак план куяди.

Фабрика партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари раҳбар коммунистларда талабчанликни қачон оширади. Менимча, масъул кишилар очиқ партия йиғилишларида мунтазам ҳисобот беришни принципиал тарзда ҳал этиши лозим. Ўшанда ишчи коммунистлар раҳбар коммунист фаолиятига тўла баҳо беради.

— Ҳақиқатан ҳам цех оғир аҳволда, — дейди коммунист, смена мастери В. В. Бурмистров. — Сифат масаласини кадрлар масаласидан алоҳида, ажратиб ҳал қилиш мумкин эмас. Ҳолбуки, сифат ишчилар малакаси, босқичлар ўртасидаги муносабатлар билан бир компонентли масаладир.

Авваллари фабрикада раклистлар тайёрловчи курслар бўларди. Сўнгги йилларда, билим юртида раклистлар тайёрловчи бўлим очилгач, бу курс ёпиб қўйилди. Билим юртини тугатганларнинг назарий ва амалий тажрибаси бизни қониқтирмаяпти. Шу боисдан партия ташкилоти кадрлар тайёрлаш масаласи билан жиддий шуғулланиши лозим. Чунки, малакали ишчи-кадрлар етиштирмай туриб, сифат масаласини ҳал этишга эришиб бўлмайди.

Цех партия ташкилоти коммунистлар йиғилишида кўтарилган муаммолар юзасидан қарорлар қабул қилди.

Унда фабрикада, хусусан, цехда ишлаб чиқариш, технологик ва меҳнат интизомининг бузилишини бартараф этишнинг ишчан тадбирлари белгиланди.

Ҳ. САЙДУЛЛАЕВ,

кўп нусхали «Тўқимачилар овози» газетаси ходими.

«Чевар» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-филиалида маҳсулот сифати учун қизғин кураш олиб борилмоқда. Сиз ушбу суратда техника назорати бўлимининг ходими Л. Умарбекова ва Р. Ҳошимоваларни кўриб турибсиз. Уларни ҳақиқий сифат жонкуярлари дейиш мумкин. Чеварлар талабчанликни кун сайин ошириб боришяпти.

Т. Каримов фотолари.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Конференция очилди

ДЕҲЛИ. Жанубий Осиё регионал Ҳамкорлиги уюшмаси (СААРК) раиси Непал қироли Бирендра Бир Викрам Шоҳ Дев Катмандуда шу ташкилотга аъзо бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг икки кунлик конференциясини очди. Бу ташкилот составида Бангладеш, Бутан, Ҳиндистон, Мальдив республикаси, Непал, Покистон ва Шри-Ланка бор.

Конференция қатнашчилари Жанубий Осиёдаги аҳволни ва регионда ҳамкорликни ривожлантиришга тааллуқли конкрет масалаларни муҳокама қилишга киришдилар. Ҳиндистон ташқи ишлар министри П. В. Нарасимха Рао ўз нутқида ер юзида кескинликнинг юмшаши Жанубий Осиёдаги аҳволга бевосита таъсир ўтказаётганини, турли муаммоларни тинч йўл билан ҳал этиш учун шарт-шароитлар яратаётганини таъкидлади. Планетада кескинликнинг юмшатилиши СССР билан АҚШ куч-ғайратларининг натижаси бўлди. Ўртача ва камроқ олислик ракеталарига доир Совет—Америка шартномаси иккинчи жаҳон уруши давридан буён қуролсизланиш хусусидаги амалий чора-тадбирларни кўзда тутган биринчи ҳужжат бўлиб қолди. «Бир миллиарддан зиёд киши яшаётган регион мамлакатлари, — деб уқтирди министр, — узоқ вақтдан буён жиддий можаролар майдони бўлиб қолаётган Жанубий Осиёда тинчликни тиклашга кўмаклашувчи жараёнларни таъминлаш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилишлари керак».

П. В. Нарасимха Рао Покистонни Афғонистонга доир Женева битимларининг шартларини қатъий бажаришга чақирди. У мазкур битимларнинг шартларига ҳар қандай путур етказиш Афғонистон теварагидаги ва умуман регионадаги вазиятни бартараф этишга салбий таъсир ўтказиши мумкин, деб таъкидлади. Конференция кун тартибидаги жуда муҳим масалалардан бири Афғонистон республикасини СААРК аъзолигига қабул қилишга тааллуқлидир. ЮНИ агентлиги хабаридан маълум бўлишича, Покистон вакили С. Ёқубхон турли баҳоналар билан Афғонистоннинг СААРК ташкилотига киришига йўл қўймаслик учун зўр бериб уринмоқда. Шу муносабат билан ПТИ агентлиги Ҳиндистон Афғонистон республикасининг уюшмага қабул қилинишини ёқлаб чиқаётганлигини уқтиради. Непал ташқи ишлар министрлигининг секретари Н. Б. Шоҳ ўз ҳукумати уюшмани кенгайтиришга қарши принципиал эътирозлари йўқлигини қайд этиб ўтди.

Объективда—Хитой

Шаньдун вилоятидаги бу шаҳарнинг номини мамлакатда яхши билишади. Уни кўпинча «Олтин пойтахт» деб ҳам аташади. Гап шундаки, Хитой олтин ишлаб чиқаришининг маркази айнан шу ерда.

Чжаоюань қўҳна тарихга эга. Одамлар нодир металлни бу ерда қарийб икки минг йил муқаддам қазиб ола бошлаганлар. Йилдан-йилга олтин қазиб чиқариш кўпаяр, шу билан бирга районнинг ҳам довруғи ошиб борар эди.

Бугунги кунда ана шу ерда ўндан зиёд катта ва ўртача шахталар бор. Янги олтин конларини излаш, маъдан қазиб олиш, бевосита олтин ишлаб чиқаришда ҳам шахта ва корхоналарда энг илғор техника ва технологиядан фойдаланилади.

СУРАТДА: чапда — саноат ишлаб чиқарган олтин қуйма; ўнгда — олтинга бой маъдан парчаси.

Синьхуа — ТАСС фотоси.

КАЛЕЙДОСКОП

МАЙМУННИНГ САДОҚАТИ

Ҳиндистоннинг Канпур шаҳри ҳеч кутилмаган воқеа сабаб бўлиб, бир неча соат электр қувватисиз қолди. Магистраль электр узатиш линияларидан бирига ўз жонига қасд қилган урғочи маймун ташланибди. Энг қизиғи шундаки, ўн кун муқаддам худди ўша ернинг ўзида унинг умр йўлдоши ҳалок бўлган эди.

Умр йўлдошидан ажралган урғочи маймун канда қилмай ҳар куни шу ерни зиёрат қилиб турибди ва ниҳоят ўзини ўша симларга ташлаб ҳалок бўлибди. Ҳар икки ҳолда ҳам Канпур шаҳри бир неча соат электр қувватисиз қолди.

БЕНЗИН СУВ ЎТИДАН ОЛИНАДИ

Шундай бир ҳужайрали сув кўкатлари мавжудки, улар массасининг қарийб 50—70 процентини мойлар ташкил этади. Бир кеча-кундуз мобайнида уларнинг массаси бир ярим баравар кўпаяди, агар қулай шарт-шароитлар яратилса тўрт баравар кўпайиши ҳам мумкин. Махсус қайта ишлаш йўли билан ана шу кўкатлардан бензин олиш мумкин эканлиги аниқланган. Американлик мутахассислар келаси асрнинг бошларида сув кўкатларидан саноат кўламида бензин ишлаб чиқариш бошланади, деб тасдиқлашмоқда.

Янги бозорча

Шаҳримиздаги Собир Раҳимов, Октябрь ва Калинин районлари туташган жой — Ойбек номидаги маҳаллада янги бозорча иш бошлади. Форобий кўчасида ташкил қилинган янги бозорчадан кундалик рўзғор учун зарур буюмлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш мумкин. Бундай қулайликдан шу атрофда истиқомат қилувчи ўн беш минг аҳоли жуда мамнун. Шу ўринда ушбу бозорни кенг жамоатчилик асосида, айниқса, Ойбек номидаги маҳалла комитети жонкуярлиги асосида бунёд этилганлигини айтиб ўтиш керак.

О. БЕГАЛИЕВ.

Хизматнинг янги тури

Тошкент нефть маҳсулотлари таъминоти бошқармасига қарашли Автозаправка станцияси ва ихтисослашган автомобиль транспорти бошқармаси коллективи шаҳримиз корхоналари ва аҳолисини нефть маҳсулотлари билан таъминлаб келади. Бошқармага қарашли бензин қуйиш станцияларида пулли хизмат турлари йўлга қўйилмоқда. Масалан, автомобиль ёғини алмаштириш, вулканизация, клапанлар ремонти ва бошқа ремонт ишлари шулар жумласидандир.

Коллектив ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи ярим йиллигида пландаги 75 минг 500 сўм ўрнига 81 минг сўмлик пулли хизмат кўрсатди. Шунингдек бошқармада эскирган амортизацияларни қайта тиклаш бўйича ҳам хизмат тури ташкил этилди.

КУЮНЧАҚЛИК БИЛАН ЁЗИЛГАН

Йўловчилар ранжимасин

Кейинги йилларда шаҳримиздаги транспорт тўхташ бекатларида йўловчилар учун бир қанча қулайликлар яратилмоқда. Бу иш айниқса, Фрунзе районида яхши амалга оширилмоқда. Савдо маркази ва «Самарқанд» автостанциясида ўрнатилган замонавий бекатларда кўплаб йўловчиларга қатор қулайликлар яратилган. Бу ерда улар тезда тамадди қилиб олишлари ёки муздек шарбат ичишлари мумкин.

Лекин шаҳримиздаги ҳамма районларда ҳам бу иш кўнгилдагидек деб бўлмайди. Жумладан, Киров районидаги Уста Ширин кўчасида 7, 10-маршрутдаги троллейбус, 178, 179, 231-маршрутдаги автобуслар қатнайди. Бироқ бу кўчадаги ҳар бир бекат ремонтга муҳтож.

Шу ўринда «Чорсу» бекатидаги автобуслар тўхташ ерида соябоннинг йўқлиги жуда кўплаб йўловчиларни ранжитмоқда.

Биз шаҳримиз кўркига кўрк қўшаётган замонавий соябонларни ана шундай йирик бекатларда очиш керак деб ўйлаймиз.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Жонажон Ватан бўйлаб

⊙ НАРВА. Юздан ортиқ уруш ва меҳнат ветерани ҳамма қулайликлари бўлган янги уйга кўчиб кирди. Уй Фин кўрфазининг манзарали соҳилида Нарва-Йиэсуу курорт-шаҳарчасида Нарва корхоналари ва Эстония Социал таъминот министрлигининг маблағлари ҳисобига барпо этилди. Бу ерда кекса кишилар яшаши учун зарур бўлган барча шароит яратилган: бир-икки кишига мўлжалланган хоналар, замонавий медицина кабинетлари, чиройли қилиб безатилган ошхона, ветеранлар шуғуллана оладиган устахона улар ихтиёрида. Келажакда ана шу уйнинг маданий комплексли иккинчи навбатини қуришни мўлжаллашмоқда.

Қурилиш ташаббускорларидан бири «Кренгольмская мануфактура» ип-газлама комбинати коллективи янги ветеранлар уйини оталиққа олди.

⊙ ЛЕНИНГРАД. А. И. Герцен номидаги педагогика институтида очилган янги музика-педагогика факультетининг биринчи курсига 120 нафар йигит ва қиз қабул қилинди. Сўраб билиш натижалари шуни кўрсатдики, мамлакат шимолий-ғарбидаги қишлоқ ва шаҳар мактабларида ўқувчиларни эстетик руҳда тарбиялаш билан шуғулланадиган муаллимлар ғоятда етишмаяпти. Янги факультетда ўқиётган қиз-йигитлар келгусида музика ўқитувчиси ёки музика таълими методисти бўлиб етишиб, шу мутахассислик бўйича ўқитувчилар ўрнини тўлдирадилар.

⊙ ВЛАДИВОСТОК. Владивостокда очилган кўргазма Ўзбекистоннинг декоратив-амалий санъати билан таништиради. Экспозиция ўз ижодида қадимги анъаналарни давом эттираётган усталар ясаган 200 дан ортиқ буюмдан иборат. Чиройли гул солинган сопол идишлар ва хумчалардан кўз узиб бўлмайди. Кўргазмага келган кишилар марғилон тўқимачиларининг шойи газламаларини, тошкентлик, хоразмлик ва қўқонлик усталарнинг ёғоч ўймакорлиги асарларини, нозик тақинчоқларни берилиб томоша қилмоқдалар. Миллий кийим намуналари алоҳида қизиқиш уйғотмоқда.

(ТАСС).

«АГАТ» КООПЕРАТИВИ

Омскда ноёб «Агат» кооперативи ишлаб турибди. Унинг штатида 120 мутахассис — электрончилар, программачилар, медиклар, иқтисодчилар, шу жумладан 15 фан кандидати ва 5 фан доктори бор.

Кооператив хусусий электрон-ҳисоблаш машиналари ва уларга программа таъминотини ишлаб чиқиш, тайёрлаш ва жорий этиш билан шуғулланади. Кооператив аъзолари бир йўла ўқув муассасаларидаги информатика синфларини ишга тушириш-созлаш ишларини, бошқа ишларни ҳам бажарадилар.

Корхоналар, олий ўқув юртлари, техникум ва мактаблар «Агат» кооперативи билан бажонидил ҳамкорлик қилишяпти.

Кооператив фақат бир йилнинг ўзида 50 хусусий электрон-ҳисоблаш машинасини яратди. «Омский бекон» фирмасининг хўжалик фаолиятини таҳлил этиб берди, бошқа қатор ишларни бажарди.

Бугунги кунда «Агат» кооперативи Москва, Киев, Барнаул, Новосибирск, Олмаота, Ростов-Дон, Пермь, Тбилиси, Краснодор шаҳарларидаги корхоналар билан ҳамкорлик қиляпти.

Яқинда кооператив маҳсулоти — хусусий «Антарес» электрон-ҳисоблаш машинаси СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасининг дипломига сазовор бўлди.

«Агат» кооперативининг иқтисодчиси Е. Кондратьеванинг (суратда) кайфияти яхши — бугунги кунга қадар «Агат» буюртмачилар билан 105 шартнома тузган.

С. КАЛИНИН фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

№ 8 (22)

«Японча муомала»

Ҳажвия

Агрономликни битирган икки ўртоқ бир неча йиллар ўтгач, тасодифан кўчада тўқнаш келиб қолишди-ю, қўлтиқлашиб чойхонага киришди. Бир пиёладан чой ичишга улгуришмаган ҳам эди-ки, билакларидан куч ёғилиб турган чойхоначи бир чойнакда «оқ бола»дан келтириб, таъзим қила-қила қайтиб кетди. Уни кузатиб ўтирган Маҳмуджоннинг миясидан «Нима бало, қўли кўксига ёпишиб қолганми ёки ҳамма кооперативчилар шунақа хушмуомала бўладими!!» деган фикр ярқ этиб ўтди.

Бу пайтда чойнакдаги арақдан пиёлаларга тўлдириб қуйган Равшан иссиқлаб кетди шекилли, стол устидаги вазага суяб қўйилган «БУ ЕРДА СПИРТЛИ ИЧИМЛИКЛАР ИСТЕЪМОЛ ҚИЛИШ МАН ЭТИЛАДИ», деб ёзилган тахтачани олиб елпина бошлади.

— Оббо Маҳмуджон-ей! — деди у суҳбатни давом эттириб. — Шу келишда тўғри Япониядан келаяпман, дегин. Маза қилибсан-да, а!

Маҳмуджон саёҳат таассуротларини ҳозироқ гапириб бермаса, ўртоғи кетиб қолади-ю, юраги пақ этиб ёрилиб кетадигандек, автомат мисол сайрай кетди:

— Маза қилгандаки!.. Ажойиб мамлакат экан ўзиям. Магазинга кириб «Дефицит нарсалардан борми!» деб сўрасак, «Дефицит йўғ-у, бошқа ҳамма нарсани топиб берамиз», дейди қизиталоқлар. Айниқса, одамларининг муомаласига қойил қолдим. Вой-вой-вой! Кичкина бўлишса ҳам бирам хушмуомала, бирам ширинсўз. Буларнинг таъзим қилиб чарчамаганинией! Оғзингдан чиққани муҳайё бўлади...

— Бизда ҳам шундай-ку, — эътироз билдирган бўлди Равшан кулимсираб. —Ҳамма нарса бор...

Маҳмуджон қўл силтади.

— Бизда ҳамма нарса борликка бор-а, лекин қўли эгри сотувчилар ҳам кўп-да, пештахта остидан пуллашади. Кўпчилиги қўпол, бирор нарса сўрашга юрагинг безиллаб туради. Танишинг бўлса, опасан—ўшанда ҳам «шапкаси» билан...

— Гапингга қараганда, — унинг гапини бўлди Равшан, шаҳримизга кўпдан бери энди келишингга ўхшайди. Ҳозир замон бошқа—ўзгариш катта. Хоҳласанг, юр, магазинларни айланамиз, ўз кўзинг билан кўрасан.

«Қўли кўксига ёпишиб қолган» барзанги чойхоначи энди бод касали тутиб қолгандек букчайиб, икки ўртоқни кўчагача кузатиб қўйди. Улар чойхонадан чиқишгач, биринчи дуч келган магазинга киришди.

— Келинглар, келинглар! — деди пилдираб чопиб келган қориндор сотувчи иккала қўлини қорнига қўйиб. — Хизмат, акахонлар!

Маҳмуджоннинг назарида сотувчининг катта қорни оғирлик қилиб тортиб келаётгандек, ҳозир йўлида турганларни учириб юборадигандек туюлиб, сал чекинди. Унинг ўзига ярашмаган чаққонлик билан тўхтаб, соллоланиб турганини кўриб, хижолатдан қизариб кетди.

— Менга бирор тузукроқ туфлингиз бўлса... — минғирлади у нима дейишини билмай. — Иложи бўлса, пештахтада йўғидан...

— Бизда ҳамма нарса пештахтада туради, акахон, — деди сотувчи негадир шошиб. — Фақат харидорлар пештахтадагисини олиб кетишган бўлса, ўрнига қўйишга улгурмаган бўлишимиз мумкин.

— Хизмат ҳақи!..

— Э, нималар деяпсиз, акахон! У замонлар ўтиб кетган, ҳозир қайта қуриш... уят бўлади.

Маҳмуджон ўз нархида олган хорижий нафис туфлини қўлтиқлаб, ўртоғи билан магазиндан чиқишаркан, орқага ўгирилиб, японларга ўхшаб икки букилиб таъзим қилиб турган сотувчини кўриб лол қолди. У одамларнинг шунчалик ўзгариб кетганига ҳайрон бўлдими ёки сотувчининг шундай катта қорни икки букилишига сира халақит бермаётганигами, буни айтиш қийин. Ҳар қалай, ўзининг руҳиятида ажиб бир туйғу ҳис этдиким, буни сўз билан ифодалаб бўлмайди. Кейин икковлон озиқ-овқат магазинига кириб, Маҳмуджон у ердан фақат икки килограмм ҳинд чойидан харид қилди. Ўз нархида. Бунинг устига қўли елкасида турган сотувчининг қовоғи осилмади ҳам, юзида илжайишдан бўлак ўзгариш бўлмади ҳам. «Қора икра, қизил икра, чет эл бақлажон икраси»ни олишга эса пули етмади.

Равшан Маҳмуджоннинг сен олмайсанми, дегандек саволомуз қарашига қисқагина қилиб:

— Мен кеча йиғиб кетганман, — деб қўя қолди.

Хуллас, қайси магазинга киришмасин, савдо ходимларининг хушмуомалалик билан таъзим бажо келтириб туришганини, дефицитнинг «д» ҳарфи ҳам йўқлигини кўришди. Ўзингиз биласиз, чет элга саёҳатга чиққан туристларимизнинг юки қайтишда оғир бўлади. Шу сабабли, Маҳмуджон ҳам бошқа ҳеч нарса харид қилмади.

У ўртоғи билан хайрлашиб, поездга ўтираркан, ўзини ҳали ҳам Японияда юргандек ҳис этиб, сотувчиларимизга меҳри товланиб кетди.

«Қишлоққа борсам, ҳозирча бу ҳақда ҳеч кимга чурқ этмай тураман, — деб ўйлади у. — Тойир «ферманинг орқасидаги ялангликка бошқа сайёрадан келган ракета қўнган эмиш», деганида бечорани жиннига чиқариб қўйишган эди. Унга ишонишмаган, менга ишонишармиди...»

Табиатан содда Маҳмуджон шундай фикрлар оғушида перронда турган ўртоғига қўл силкиркан, унинг аллақачонoқ агрономликни ташлаб, ОБХССга ишга ўтиб кетганини хаёлига ҳам келтирмасди.

Баҳром ЮНУСОВ.

Ғаройиб ахборотлар

ЮЛҒИЧБОЙНИНГ ИХТИРОСИ

Нефть маҳсулотлари сотувчиси Юлғичбой Шумтакаев ажойиб ихтиро яратди. У бензинга маълум миқдорда солярка ва сув қўшиб сотиш ҳақида диссертация ёқлади.

Янгиликнинг афзаллиги шундаки, автомобилларнинг тезлиги анча камаяди. Бу эса кўнгилсиз оқибатларнинг олдини олади. Иккинчидан нефть маҳсулотлари тежалади.

САРТАРОШГА МУКОФОТ

Сартарош Ғирромбой Чаққонов яқинда маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси томонидан мақтов ёрлиғи билан тақдирланди. У битта устара билан ўн кишининг соч-соқолини олиб, бир пешгир-сочиқларни алмаштирмаганлиги ва мижозларга қайтим бермаганлиги оқибатида планларини ошириб бажариб, юқоридаги мукофотга сазовор бўлди.

КООПЕРАТИВ МУХБИР

Эшитмадим деманглар, огоҳ бўлинглар! Яқинда кооператив мухбир Изғирбой Тинмасов иш бошлади. Унинг бошқа мухбирлардан фарқи шуки, у ёзган мақоласига қалам ҳақини редакциядан эмас, қаҳрамонининг ўзидан олади. Қалам ҳақи ёзиладиган материалнинг катта-кичиклигига қараб келишилади. Тўпланган ҳақ кўнгилдагидек бўлса, мақола шу заҳот уч нусхада кўчиртирилиб, матбуотга юборилади. У ўз иш тажрибасини ёш мухбирлар билан ўртоқлашиш хавфи бор.

Нуриддин ЯҲЁЕВ.

Ажиб изоҳли луғат

АЛЛА — Замонавий оналар эстрада қўшиғи билан алмаштириб юборган, асли фақат радио ва телевидение орқали хонандалар айтадиган ашула.

ДОКА РУМОЛ — Эр-хотиннинг келишмовчилиги бартараф бўлгунча қурийдиган ҳарир ёпқич.

МАКУЛАТУРА — Камёб нашрни сотиб олиш ҳужжатига эга бўлиш учун килограмм миқдорида топшириладиган бадал.

МАСТ — Ҳушёрлигида кашф этган фикрларини дуч келган одамга ошкор қила олиш ҳолатидаги киши.

ОМБУР — Ҳар қандай тишни қўпора оладиган, жарроҳликнинг энг ишончли ва сўнгги қуроли.

ПАРДОЗ — Қизларнинг висолга кеч қолишларига сабаб бўладиган тошойна олдидаги жараён.

ПЕШТАХТА — Савдодаги камёб моллар қопқоғи.

СТАКАН — Шотут мевасининг баҳоси ҳамиша бир сўмдан кам бўлмайдиган ўлчов бирлиги.

ТАКСИ — Қўл кўтариб мурожаат этиладиган, одатда кира ҳақи қайтимсиз тўланадиган жамоат транспорти.

ТЕЛЕВИЗОР — Кино, театр, чойхона каби жамоат жойларига боравермаслик имкониятини яратган оиланинг қадрдон дўсти.

Фозилжон ОРИПОВ.

Кино пайрови

Тошкентлик ака-ука созанда ва хонанда ҳамда сўз усталари Абулқосим ва Эркин Тўйчиевлар кўпдан бери ўзлари яратган пайровлари билан кулги шайдоларини хушнуд этиб келмоқдалар. Кулгисеварларга ака-ука яратган «Кино пайрови» айниқса манзур бўляпти.

АБУЛҚОСИМ. Шу бугун мени бирорта кинотеатрга кинофильм кўриш учун олиб борсанг, ука, бир кино кўриб келсак. Қачонгача бир ўзинг кўчама-кўча **«ДАЙДИ»**б юрасан?

ЭРКИН. Мен ҳеч қачон кинотеатрларда бир ўзим юрмайман, ака. Сизни кинога олиб борай десам, соқол ва сочингиз жуда ўсиб кетган. Ойнага бир қаранг-а, ака, худди **«ЖУНГЛИ»**ни ўзисизку-а!

АБУЛҚОСИМ. Шунчалик хунук одам бўлиб кетибманми-а, ука? Майли, соқол-сочимни олдириб келаман, албатта. Сўнгра сени кинотеатрга кино кўриш учун олиб бораман бирор эшакка миндириб, одамлар эҳтиёт бўлинг, алдоқчи **«ХЎЖА НАСРИДДИН»** келмоқда, деб.

ЭРКИН. Бўлмаган гапни гапирманг, ака. Сиздек жинни бўлган **«ФОТИМА»**нинг бемаъни гапига ким ишонади-я, ўйланг ака?

АБУЛҚОСИМ. Укажон, ҳали у кинога, ҳали бу кинога мени ўхшатавериб, маломат қиляпсан. Мен ҳам сени бир кино артистига ўхшатайми, мендан аразлаб бошқа юртга кетиб қолган бевафо **«ДИЛБАРИМ»** асли шу, деб.

ЭРКИН. Барибир мени ҳамма танийди. Ахир сиздек **«МАЗАНДАРОН ЙЎЛБАРСИ»**нинг гапига ҳеч ким ишонмаслигига имоним комил, ака.

АБУЛҚОСИМ. Нима, сендек **«ҲИНДИСТОН ОЙАСИ»**нинг тақдирини яна бир кўрсатайми одамларга-а!

ЭРКИН. Сизга ҳайронман, ака. Менга ёқмаса ҳам ўша ўзингизга ўхшаган тарихи бир китоб бўладиган эски **«ТОШДАГИ ДОСТОН»**дан менга сўзлаганингиз сўзлаган.

АБУЛҚОСИМ. Ука, ёшсанда, ёшсан. Кинофильмнинг кўпи тарихдан олинади. Энди тақдирга тан бер, **«АЛВИДО, ҒЎР ЁШЛИГИМ»** деб.

ЭРКИН. Сиз ҳам юрувдингиз-да, ака, **«ФИЛЛАР МЕНИНГ ДЎСТЛАРИМ»** деб, Ҳиндистонда тилсиз нарсага ўхшаб. Қўриқхона мудиримисиз дейман, тилингиз калимага келмаяпти.

АБУЛҚОСИМ. Гапинг каттаку **«СИНЧАЛАК»**!

ЭРКИН. Шундай бўлса бордир, ака. Катта арава қайдан юрса, кичкина арава ўша йўлдан юради. Сизга эргашиб **«ЎТГАН КУНЛАР»**имдан ҳамон пушаймонман.

АБУЛҚОСИМ. Ҳа, иш билгунча гап бил деганлар. Гапларим худди **«АСАЛ»**нинг ўзику!

ЭРКИН. Кино пайровидан роса гаплашдикми-а? Энди ишга, пайровларга ҳам **«ҚАСАМ»** бериб юбордингиз.

Абдулла ТОЛИПОВ
ёзиб олган.

Спорт ҳангомалари

СТАРТ ОЛДИДАН

Область чемпиони республика биринчилигида стартга чиқаётганда тренери унинг ёнига келиб, далда бермоқчи бўлди:

— Хўш, рекорд қўямизми?

— Ҳеч-да, то мени институтга киритиб қўймагунингизча, рекордни умид қилманг,— деди чемпион.

ҚАРОР ҚИЛИНДИМИ, БАС!

Аҳоли ўртасида баскетболни кенг тарғиб қилиш мақсадида шу спорт тури федерацияси зиммасига волейбол, югуриш, сувга сакраш, велосипед каби спорт турларига ҳам раҳбарлик қилиш юклаб қўйилди.

Айтишларича, эндиликда баскетбол федерациясининг фаолияти жуда жадаллашиб кетиб, федерация раиси ҳар ҳафтада ўзгариб турган эмиш.

РЕКОРД

Ёш дарвозабон бутун мавсум давомида запасдагилар скамейкасида ўтирганига қарамай, командаси дарвозасидан биронта тўп ўтказиб юбормади.

ЧОРА

«Ўринсиз қўшничилик» мақоласида арақ-вино магазини болалар боғчаси, мактаб-интернат ва болалар спорт майдончасига яқин жойда экани танқид қилинган эди. Район ижроия комитети мақолани муҳокама қилиб болалар боғчаси, мактаб-интернат ва спорт майдончасини шаҳарнинг бошқа жойига кўчиришга қарор қилди.

Амрулла САМАДОВ
тайёрлаган.

Кулинг дўстлар, умрингиз узоқ бўлади!

Юсуфжон қизиқ ШАКАРЖОНОВ.

Республика кулги марказида

Умри боқий санъат

Бундан роса 82 йил муқаддам— 1905 йилда Тошкентда мўъжиза юз берди. Россиянинг қолоқ чеккасида ўзбек халқи маданияти тарихида биринчи марта граммафонга қўшиқ ёзилди. Ригадан келган бу кўчма студия аппаратларига навқирон хонанда Муллатўйчи қўшиқ куйлади. Шундан бошлаб ўзбек ҳофизининг овози бошқа ўлкаларда ҳам тарала бошлади.

Собир Раҳимов номидаги маданият ва истироҳат боғида яқинда ишга тушган республика Кулги марказида бўлиб ўтган тадбирда шу ҳақда гапирилди. Бу ерда Муллатўйчи Тошмуҳаммедов таваллудининг 120 йиллиги олдидан ўтказилган маросимга таниқли ҳофизлар, созандалар, аскиячилар қатнашиб санъатдаги маҳоратларини намойиш қилдилар.

Кечада Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғани Аъзамов, Ўзбекистон радиосининг истеъдодли ҳофизи Орифхон Хотамов, фалсафа фанлари кандидати, пазандачилик китоблари муаллифи Карим Маҳмудов, шоир Ҳайдар Муҳаммад, доцент Алижон Ҳасанов, ҳофизнинг фарзанди Абулқосим Тўйчиев ва бошқалар ўзбек ҳофизининг маданиятимиз тараққиётига қўшган ҳиссаси, унинг қўшиқлари умрбоқийлиги ҳақида гапириб бердилар. Кечада Айниддин Зайниддинов бошлиқ аскиячилар давраси турли пайровлари билан йиғилганларга завқ бахш этди.

Ўзбекистон ССР халқ ҳофизи Муллатўйчи Тошмуҳаммедов таваллудининг 120 йиллиги нишонланиши муносабати билан театршунос Баҳриддин Насриддинов қуйидагиларни маълум қилди:

— Шу кунда бобокалон санъаткоримиз тўйини нишонлашга ҳозирлик кўрилмоқда. Телевидение экрани орқали махсус катта кўрсатув намойиш қилинади, радиода эшиттиришлар берилади, жойларда учрашув ва кечалар ўтказилади.

Муллатўйчи Тошмуҳаммедов ўзининг «Баёт», «Ушшоқ», «Чоргоҳ», «Сегоҳ», «Илғор», «Сувора», «Тошкент ироғи» ва бошқа юзлаб қўшиқлари билан бизга маданий мерос қолдирган забардаст санъаткордир. У Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида — 20-йиллар охирида «Меҳнат Қаҳрамони» унвонига сазовор бўлган. 1923 йилда Москвада Бутунроссия қишлоқ хўжалиги виставкасида бўлган Туркистон республикаси кунларида қатнашиб, қўшиқлар куйлаган, ўша кунларда Москва радиоси унинг қўшиқларини ёзиб олиб эшиттирган. 1937 йилда Москвада бўлиб ўтган Ўзбекистон адабиёти ва санъати декадасида қатнашган. Ҳофиз Ҳиндистон, Хитой, Араб мамлакатлари сафарида ҳам куйлаб санъатимиз довруғини таратган.

Ҳозирда Ўзбекистонда жуда кўп созандалар, хонандалар, ҳофизлар унинг санъатини давом эттирмоқдалар.

Республика кулги маркази ўз фаолиятини қизғин олиб бормоқда. Бу ерда СССР халқ артисти Тамарахоним билан бўлган учрашув ҳам катта маданий тадбирга айланди. Унда бир қатор ҳурматли кекса ва ёш санъаткорлар қатнашиб кечага файз киритдилар. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Учқун Ғаниев, Меҳри Абдуллаева, «Ёш гвардия» театри артисти Муножот Тешабоева ва бошқалар маҳоратларини намойиш қилдилар.

Кечада севикли ва табаррук санъаткор Тамарахоним қўшиқлар куйлаб, рақс ижро этди. У шундай деди:

— Мен Марғилон қизиман. Марғилон мени илк бор санъат оламига кириб боришимда илҳом чашмаси бўлиб хизмат қилган. Ўша вақтларда чойхоналар — сиёсий-маърифий маданият маскани бўлгани учун уларда кўп концертлар берганмиз. Марғилон аскиянинг қайнар булоғи. Эндиликда ушбу кошонада республиканинг турли областларидан ҳам аскиячи ва ҳажвчилар иштирок этишса соз бўлур эди.

Дарҳақиқат аския керак, кулиш керак — бу тарбия ва сиҳат-саломатлик дегани. Чунки бизнинг гулгун фаровон ҳаётимизга аския ярашади. Аския сўйлатади, ўйлатади. Қўшиқ, музика, аския халқимиз хизматида.

Абдулла ПЎЛАТОВ.

СУРАТЛАРДА: **республика кулги марказида ўтказилган маросимдан лавҳалар.**

М. Назаров фотолари.

Бир қайнови ичидаги гаплар

⊙ Соат 12 да ўзингизни осмонда кўрасиз, отахон.

(Аэропорт ходимининг кинояси).

⊙ Илтимос қиламан, мени нима учун ўлдирганингизни тушунтириб берсангиз.

(Ёзувчига келган хатдан).

⊙ Ҳурматли пассажирлар, ҳозир Қозонга тушамиз.

(Стюардессанинг эълони).

⊙ Хотиним ўқлов билан урмоқчи бўлганда, ноилож ўзимни 3-қаватдан ташладим.

(Тушунтириш хатидан).

⊙ Сенсиз яшолмайман, хотинимни эса аллақачон унутганман.

(«Ошиқ» нинг мактубидан).

Дилшод ҚУЛДОШЕВ.

Маданият хабарлари

Ҳамдўстлик йўлидан

Ўзбекистон ва Афғонистон рассомлари кўргазмалар алмашишни, ижодкор ҳамкасблар билан учрашувлар ўтказишни, маърифий ишлар олиб боришни ўз вазифалари, деб биладилар. Дўст мамлакат делегацияси республика Рассомлар союзига келганида шу ҳақда гап борди.

Делегация составида Афғонистон Республикаси санъат арбоблари союзи правлениесининг биринчи секретари Муҳаммад Аслом Акрам, графика секциясининг секретари, Совет—Афғон дўстлиги мукофоти лауреати Шерзод Змарай, Кобул университети нафис санъат факультети миниатюра кафедрасининг доктори Абдул Карим Раҳим бор эди. Улар республика аҳолиси маънавий ҳаётини ривожлантиришда ижодий союзларнинг тўплаган тажрибалари билан танишиш учун Ўзбекистонга келдилар. Меҳмонлар мўйқалам ва кески усталаридан тўрт тошкентликнинг Ўзбекистон Рассомлар союзи кўргазма залида очилган виставкасини томоша қилдилар, рассомларнинг устахоналарига бордилар.

Қўшиқ бизга ҳамроҳ

Композитор Рустам Абдуллаев ўзининг янги вокал туркумида жонажон ўлка гўзаллигини, халқнинг ажойиб урф-одатларини, меҳнат қувончини тараннум этди. Ижодкор бу туркумга «Қўшиқ бизга ҳамроҳ...» деб ном қўйди.

— Ажабланарлиси шундаки, кундалик ҳаётимизда оммавий қўшиқни унутиб қўя бошладик. Бу қандай содир бўлганини билмайман, — дейди композитор. — Рок музика, бошқа музика оқимлари оммавий қўшиқни сиқиб чиқарди. Улар, эҳтимол саҳнадан магнит лентасидан янграса қизиқарлироқ бўлар, лекин уларни ижро этиш оғир. Одамларга эса — қувончли ва қайғули дамларда, сайру саёҳатларда ва дам олишга борганда, уйда ва ниҳоят меҳмонлар, яхши дўстлар келиб қолганда оҳангдор ва майин, шўх ва ҳаётбахш, ғамгин ва сокин музика жуда керак. Шундай қилиб мен ана шу жанрда ўз имкониятларимни синаб кўрмоқчи бўлдим.

Рустам Абдуллаев каттакатта музика асарлари муаллифи сифатида танилган. У бир неча опера ва балет, симфоник асарлар ёзган. Энди яккахон қўшиқларда ҳам ўзини намоён қилди. Таниқли ўзбек шоирлари Зулфия, Туроб Тўла, Эркин Воҳидов, Абдулла Ориповларнинг шеърлари бу қўшиқлар негизини ташкил этади. Муҳаббат Шамаева, Раъно Шарипова ва бошқа етакчи ижрочилар янги қўшиқларни ўз репертуарларига киритганлар.

Совхозда расмлар галереяси

Навоий областининг «Нарпай» совхозида расмлар галереяси очилди. Зўр маҳорат билан чизилган портретларда ўлкамиз машҳур кишиларининг — орденли хўжалик шон-шуҳратини яратган ва яратаётганларнинг образлари тасвирланган.

Улар орасида совхознинг гуллаб-яшнаши учун кўп жон куйдирган хўжалик ташкилотчиларидан бири Суронбой Умаровнинг портрети бор. Тиниб-тинчимас ва ғайрат-шижоатли Виктор Андреевич Беззубахин чорак асрдан бери хўжаликда бош агроном бўлиб ишлайди. У ҳаётда қандай бўлса шундай тасвирланган. «Нарпай» совхозининг бошқа донгдорлари — бригадирлардан Очил Муродов ва Нурилла Шодмонов, сут соғувчи Саодат Аслоноваларнинг портретлари ҳам ўзининг ўйчанлиги ва жиддийлиги билан киши диққатини тортади. Расмларнинг бир туркумида нарпайликларнинг пахта майдонларида, боғларда, чорвачилик фермаларида қилаётган меҳнатлар акс этган.

Асарларнинг муаллифлари орасида тошкентлик рассомлар Г. Чиганов, И. Васильева ва бошқа мўйқалам усталари бор.

(ЎзТАГ).

Футбол

«Пахтакор» билан юзма-юз

Мана, бир неча йилдирки, севимли командамиз — «Пахтакор» олий лигага қайтишнинг уддасидан чиқа олмаяпти. Минг-минглаб мухлисларнинг умиди пучга чиқяпти. Коллектив олий лигани тарк этгандан буён уч марта катта тренер алмашди: И. Секеч, В. Тихонов ва Б. Абдураимов. Айниқса собиқ пахтакорчи клубга раҳбар бўлиб келган кезлари ишқибозларнинг қувончи чексиз эди. Ўзбекистонлик футбол шинавандалари «Бу йил бўлмаса янаги йил албатта чиқади», деб ишонишарди. Ўша «янаги йил» ярмидан ўтди. Бироқ, кишини хурсанд қилувчи натижалардан ҳамон дарак йўқ. Шу кетишда бўлса ҳали биринчи лигага мослашиб қолмаса эди. Ҳар бир ўзбекистонлик ишқибознинг дилида бир савол: «Команда қачон олий лигага чиқади! Ҳатто редакция тортмалари ҳам шундай мазмундаги хатларга тўлиб кетди. Уларга эса фақат «Пахтакор»нинг устоз ва шогирдлари жавоб бера олишлари мумкин. Яхшиси нималарга қодир эканликларини уларнинг ўзлари айтишсин. Мухлисларнинг танқидларини эшитиб зора хулоса чиқариб олишса.

САВОЛ: Яновский яқинда коллективга қайтиб келди. Нима сабабдан у кетганди! Ва қайтиб олиш шартмиди!

Б. АБДУРАИМОВ: Аввалги тренерлар «Пахтакор»нинг мағлубиятини Яновский ва Бондаренкодан кўришди. Бу нотўғри эди. Яновский тажрибали дарвозабон. Унинг бизга ҳали кўп нафи тегади. Шуни ҳам айтиш керакки, у ўзича кетмаганди. Курбико кетгач, Александрдан бошқа тажрибали дарвозабон йўқ эди.

Резервлар масаласига келсак, иккинчи лиганинг еттинчи зонасида республикамиздан қатнашаётган 15 команданинг бирортасидан қобилиятли дарвозабон тополмадик. Бўлганида жон деб олардик. Шунда ҳам бир-иккитасини кўз остига олиб қўйганмиз.

САВОЛ: Мавсум арафасида «Мақсадимиз олий лига» дегандингиз. Биринчилик ярмидан ўтди. Негадир ўйинлар ҳеч қовушмаяпти. Команда ўз олдига қўйган вазифани бу йил уддалай оладими!

Б. АБДУРАИМОВ: Ҳақиқатан ҳам чемпионат арафасида олий лигани мақсад қилиб қўйдик. Айтиш мумкинки, ҳозирча омадимиз чопмаяпти. Лекин кучимиз ҳеч кимдан кам эмас.

Айримлар баҳордаги сўзимизни бир оз нотўғри тушунишган кўринишади. Мақсадимиз олий лига деганимиз билан, айнан шу йил чиқамиз демагандим. Бу йил бўлмаса янаги йил бўлади.

МУХЛИС МУЛОҲАЗАСИ: Қизиқ, биринчилик арафасида команда катта тренери «Имкониятларимиз етарли, олдимизга қўйилган вазифани бу йил албатта уддалаймиз», деб бир неча марта айтганди-ку! Ҳатто ўтган йили Темирйўлчилар Маданият саройида бўлган учрашувда ҳам (иккинчи давра арафасида) бу йил билмадим, аммо янаги (1988) йил фақат икки ўриндан бири учун курашамиз дегандику! Бу гапни бутун зал эшитганди. Тушунолмай қолдик. Масалани икки йилдаёқ ҳал этамиз деган гаплар қаёқда қолди? Бир, икки, борингки, уч одам нотўғри тушунган бўлсин. Наҳотки ҳамма нотўғри тушунган бўлса!

САВОЛ: «Пахтакор» сафарда ғалаба қозониб, ўз уйида ютқазиб қўйяпти. Бунинг сабаби нимада!

Б. АБДУРАИМОВ: Йигитлар Тошкентда ўз имкониятларини юқори баҳолаб юборишган кўринади. Буни эътиборга оламиз. Кейинги учрашувларда бир текис ўйин кўрсатишга ҳаракат қиламиз.

САВОЛ: Александр Михель катта футболга қандай келган! Иложи бўлса ўзи гапириб берсин.

А. МИХЕЛЬ: Футбол ўйнашни биринчи синфдан бошлаганман. У пайтда Олмаота областида яшардик. Ёшим улғайгач, аввал республика биринчилигида, кейин иккинчи лига коллективларининг Қозоғистон зонаси «ФИСК» (Олмаота)да ўйнадим. «Қайрат»га чақиришди. Бордим. Ёқмадим шекилли, олишмади. Шу орада С. Ф. Каминский мени аввал Толдиқўрғонга, кейин Тюменга таклиф қилди. Уч йил «Геолог» шарафини ҳимоя қилдим. Мана энди «Пахтакор»даман. Коллектив менга ёқади.

САВОЛ: Синелобов анча вақт майдонда кўринмади. У ҳақда ҳар хил гаплар ҳам бўлди...

О. СИНЕЛОБОВ: Дастлабки икки матчда яхши қатнашолмадим. Тобим йўқ эди. Кейин қандайдир ҳафсалам бўлмади. Сабаби бошқа клублардан таклифлар келиб турганди. Нима қилай деб анча хаёл сурдим. Охири кетмасликка қарор қилдим.

МУХЛИС МУЛОҲАЗАСИ: Михелнинг келиши, Синелобовнинг пахтакорчилар сафида қолиши жуда яхши. Ажаб эмас, бу кучлар ижобий натижа берса, клуб юқори ўринларга кўтарилса. Лекин бунинг учун икки ёки уч футболчи эмас, майдонда ўн бир киши баравар курашиши керак. Афсуски, ҳозирча шундай бўлмаяпти. Йигитларнинг бири жон куйдириб ўйнаса, бошқаси бепарволик билан тўп суряпти, яъни «мендан кетгунча» қабилида.

Азамат Абдураимов эса қулай имкониятлардан фойдаланолмаслиги етмагандай, тўпни шерикларига вақтида узатиб беришни ҳам уддалолмаяпти. Оқибатда уюштирилаётган комбинациялар натижасиз тугаяпти. У Қосимовдан ўрнак олса бўларди.

САВОЛ: Биринчи лигада ўйновчи футболчилар қанча маош олади!

Б. АБДУРАИМОВ: СССР спорт комитетининг қарорига биноан биринчи лига вакиллари 250 сўм ойлик оладилар.

САВОЛ: Коллектив қачон хўжалик ҳисобига ўтади!

Б. АБДУРАИМОВ: Янаги йилга.

САВОЛ: Илгари Денисов жарима тўпларини яхши тепарди. Уларнинг аксарияти гол билан якунланарди. Негадир кейинги пайтларда у ўзини кўрсатолмаяпти.

Г. ДЕНИСОВ: Нима десамикин... Омад келмаяпти. Бундан буён ишончларингизни оқлашга ҳаракат қиламан.

САВОЛ: С. Ф. Каминский «Пахтакор»га тренер этиб тайинланганига кўп бўлгани йўқ. Шундай бўлсада коллектив билан танишишга улгурган. Унинг фикри қандай! Катта тренер билан муносабатчи!

С. Ф. КАМИНСКИЙ: Очиғини айтганда бошида менга ҳимоя линияси ёқмаганди. Рақиблар ҳужум қилса пала-партиш мудофааланиш кўзга ташланарди. Аввало эътиборимизни шу нуқсонни бартараф этишга қаратдик. Ҳимоячилар масъулиятни тўла ҳис этиб ўйнай бошлашди. Умуман олганда, команда имкониятлари етарли. Фақат курашиш керак.

Катта тренер билан муносабатимизга келсак, бир-биримизни тушунамиз. Гоҳида тортишамиз ҳам. «Ҳақиқат баҳсларда юзага чиқади», деб бекорга айтишмаган. Тошкент менга ёқади. Бу ерга келганимдан хурсандман. Кетиш хаёлимда йўқ.

— Азамат ҳақидачи!

— Ҳали у ўзини кўрсатолгани йўқ. «Звезда»га ўн бир метрлик жарима тўпини уролмаганидан бир неча кун эзилиб юрди. Футболда нималар бўлмайди. Ўйлайманки, ўз устида тинмай ишласа ундан яхши футболчи чиқади.

САВОЛ: Маълумки Шквирин «Днепр»да ўйнаяпти. Баҳорда бошқача қарор чиққандику! Нега рухсат беришди!

Биз унинг кетишига рози эмасдик. Шундай бўлса ҳам у кетди. Негадир газетада «Коллектив розилиги билан» дейилибди. Бу масалани ким ўзича ҳал қилди, номаълум. Москвага хат жўнатдик.

МУХЛИС МУЛОҲАЗАСИ: Дарҳақиқат, Игорь Шквирин ҳозир «Днепр» футболкасини кийиб майдонга тушяпти. Яқинда «Арарат» билан бўлган учрашувда гол ҳам урди. Савол туғилади: «Пахтакор» раҳбарлари бу гапдан хабарсиз эканлар, унда ким розилик берди? Тўғри, қаерда ўйнаш футболчининг ихтиёри. Истамаса ҳеч ким зўрлаб олиб қололмайди. Лекин кечаги қарор бугунги кунга тўғри келмаслигини қандай тушуниш мумкин? Бу бир командага нисбатан ҳурматсизлик эмасми?

САВОЛ: Биринчи лигада ўринбосарлар составн бўларди. Ҳозир йўқ. Унинг ўрнига иккинчи лига коллективларидан бирини базавий командага айлантиришнинг иложи йўқми! Яъни, умидли ёшлар аввал ўша ерда пишса.

Б. АБДУРАИМОВ: Биз ҳаракат қилиб кўргандик. Иложи бўлмади. «Трактор» клуби «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси шарафини ҳимоя қилади. Корхона раҳбарларини аввало унинг эришган натижаси қизиқтиради. «Соҳибкор» ҳам шундай. Кейин унинг составини асосан бизда ўйнаган эски спортчилар ташкил этади...

САВОЛ: Бир пайтлар Низом Нортожиев ҳужум чизиғида ҳаракат қиларди. Энди ҳимояда ўйнаяпти. Агар у олдинда бўлса командага кўпроқ фойдаси тегармиди. Уни ҳужумга қўйса бўлмайдими!

Б. АБДУРАИМОВ: Тўғри савол. Хабарингиз бор, ўтган мавсумларда бизда мудофаа яхши эмасди. Тажрибали ҳимоячилар кам эди. Шунинг учун ҳам Нортожиевни бу ёққа олгандик. Мана Мустафо Билолов яна ўзимизга қайтди. Яқин орада Низомни олдинги линияга ўтказиш ниятимиз бор.

САВОЛ: Билолов «Пахтакор»дан нега кетиб қолганди! Ахир ўйини ҳаммага манзур эдику!

М. БИЛОЛОВ: «Нефтчи»га ўз хоҳишим билан кетмагандим. Яна шу қадрдон коллективда эканлигимдан хурсандман. Мақсадим командамга қўлдан келганча ёрдам бериш. Ажаб эмас у тез орада кучлилар сафига қайтса. Бунинг учун ҳар биримиз матчларни гўё ҳал қилувчи сўнгги учрашувдек ўтказишимиз керак.

САВОЛ: Миржалол Қосимов Минскнинг «Динамо» клубига кетади деган гаплар бор, шу тўғрими!

Қ. ҚОСИМОВ: (Миржалолнинг отаси): Миржалол яқинда ўн саккиз ёшга тўлади. Турган гапки, у қайсидир Армия спорт клубида хизматини ўташи керак. Оила аъзолари билан маслаҳатлашиб минскликлар таклифига рози бўлди. Бир неча ойдан кейин ҳаммаси равшан бўлади.

САВОЛ: «Пахтакор» олий лигага чиқиши учун биздан қандай ёрдам керак!

Б. АБДУРАИМОВ: Ёрдам битта. Ҳар қандай шароитда бизни қўллаб-қувватлаб туриш. Шунда биз ўзимизни янада бардам ҳис этиб, ғалаба учун курашамиз.

СЎНГГИ МУЛОҲАЗА: Савол-жавоблар икки соатга яқин давом этди. Команда шаънига яхши гаплар ҳам, танқидий фикрлар ҳам айтилди. Айрим йигитларнинг уқувсизликлари қайта-қайта таъкидланди. Хўш, энди бу ёғи нима бўларкин? Республикамиз шарафи келгуси йили қайси лигада ҳимоя қилинади? Яна биринчидами? Бундай олиб қараганда ҳамма имкониятлар бор-ку! Марказий Армия Спорт Клуби бу орада бир марта кучлилар сафига чиқиб, ҳозир яна курашни давом эттиряпти. «Гурия»нинг мақсади ҳам шундай. Бўлар экан-ку, тўрт-беш йил нафас ростламасдан интилиш. Аввалги тренерлар ҳам икки ё уч йил дарагини айтиб қуён бўлишганди. Аҳвол шу тарзда давом этаверса ўзбек футболи ҳали-вери олий лигани кўрмас экан-да.

Дўст ачитиб айтади. Танқидни тўғри қабул қилмоқ керак. Ишқибозларнинг ягона орзуси олий лига. Ҳеч бўлмаганда Красницкий, Раҳматуллаев, Ан, Фёдоров ва бошқаларнинг хотираси ҳаққи-ҳурмати команда тикланиши керак. Тез орада. Йўқса ҳеч ким кечирмайди. Қачонгача мақсадимиз янаги йил деб юрамиз?

Савол-жавобларни «Тошкент оқшоми» мухбири Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ ёзиб олди.

ОҚШОМХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!
«Тошкент оқшоми»нинг навбатдаги сони 18 августда чиқади.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ МИНИСТРЛИГИ
ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИ
1988-1989 ўқув йили учун

Қабул эълон қилади

ТОШКЕНТ ЭКСКАВАТОР ЗАВОДИ БАЗАСИДАГИ 17-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

8-синф маълумоти билан — КЕНГ ПРОФИЛДАГИ СТАНОКЧИ, РАҚАМЛИ ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАРНИНГ ОПЕРАТОРИ, ЯРИМ АВТОМАТ ВА АВТОМАТ МАШИНАЛАРДА ИШЛОВЧИ (пайвандлаш ишлари контролёрлари) **ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ, АВТОСЛЕСАРЬ ТЕХНИКА НАЗОРАТИ БЎЛИМИНИНГ КОНТРОЛЕРИ, ЭЛЕКТР КЎПРИК КРАНЛАРИНИНГ КРАНЧИСИ, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ, ДУРАДГОР** (қурувчи);

10-синф маълумоти билан — УНИВЕРСАЛ ТОКАРЬ, ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ, РЕМОНТЧИ СЛЕСАРЬ, МЕХАНИКА ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ.

Билим юртидаги группалар спорт билан шуғулланувчи ёшлар билан комплектланади.

Билим юртига қабул қилинган ўқувчилар бепул овқат, спорт формаси ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Билим юртида ўқиш муддати — 10-синфни битирганлар учун — 10 ой, 8-синфни битирганлар учун — 3 йил.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга ишлаб топган иш ҳақларининг 50 проценти тўланади.

Билим юртини муваффақиятли тамомлаган ўқувчилар (битириб чиқувчиларнинг 10 проценти ҳисобидан) политехника институти, ҳарбий ўқув юрти, авиация техникуми, индустриал техникумга кириб ўқишлари мумкин.

Қолган барча ўқувчилар Тошкент экскаватор заводи ва В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юрти энг замонавий техника асбоб-ускуналари билан мукаммал жиҳозланган кабинетларга эга. Музика ва қўшиқ шайдоларига бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида шуғулланишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилади.

Билим юртида стадион, спорт зали мавжуд бўлиб, спортнинг барча турлари бўйича секциялар ишлаб турибди.

ДИҚҚАТ! 1988-1889 ўқув йилидан бошлаб асосий касбга қўшимча суратда I, II, III курс ўқувчилари автомобиллар тузилишини ҳам ўрганадилар ва уларга «С» категорияли транспорт воситалари ҳайдовчиси гувоҳномаси берилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, туғилганлик ва маълумот ҳақидаги гувоҳномалар, ота-онасининг иш жойидан ва медицина справкалари, 6 дона фотосурат (4x5 ёки 5x4 см ҳажмида), ўқиш жойидан характеристика.

Адрес: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Содиқов кўчаси 6-уй, (4, 5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи» бекати). Телефонлар: 68-67-08, 68-67-09.

21-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Секретарь-машинистка, секретарь-стенографистка, иш юритувчи, шахсий ЭҲМ оператор-программисти, ЭҲМ ЕС программисти, безакчи-декоратор (ўқиш муддати—2 йил) **мутахассисларини тайёрлайди.**

ДИҚҚАТ — ТАЖРИБА!

Билим юрти 8-синфни битирган йигит ва қизларни 2 йил ўқитиб, уларга секретарь-машинистка, ЭҲМ оператори касбларини ўргатиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот ҳақида диплом ҳам беради.

ЭҲМ операторлари ихтисоси бўйича ўқишга кираётганлар — математикадан; секретарь-машинисткалар ихтисоси бўйича ўқишга кираётганлар — рус тилидан (диктант) кириш имтиҳонлари топширадилар.

Имтиҳонлар — 20 августдан 25 августгача шахсий ЭҲМда топширилади.

ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР УЧУН 8 АВГУСТДАН 18 АВГУСТГАЧА КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР ЎТКАЗИЛАДИ.

Ҳужжатлар — 20 августгача қабул қилинади.

Билим юрти юқори малакали ташкилий ва ҳисоблаш техникаси мутахассислари тайёрлаш учун ЕС-1022 машиналари билан жиҳозланган ўқув ҳисоблаш марказига, кичик М-6000 базасидаги СП-9000 билан бирга ЕС-9004 УПДМЛ комплекти бўлган тайёргарлик залига, чунончи ДВК-2М, ДВК-3, КУВТ-86 типидаги шахсий компьютерларига эга.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим; ариза, аттестат ёки маълумот ҳақидаги ҳужжат, характеристика, медицина справкаси (086/У форма), яшаш жойидан справка, 4 дона фотосурат (3x4 см. ҳажмида).

Бизнинг адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45-уй (10, 44, 56, 85, 88, 179-автобусларнинг «Семашко номли институт» бекати) Телефонлар: 34-55-73, 34-55-51.

ТОШКЕНТДАГИ 45-ТУҚИМАЧИЛИК ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ТЎҚУВЧИ, ЙИГИРУВЧИ КАСБЛАРИНИ ЎРГАНИШ УЧУН

ҚИЗЛАРНИ ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқишга кириш имтиҳонларисиз, суҳбатлашиш йўли билан қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганларга шинам ва қулай ётоқхонадан жой берилади.

Билим юрти юқори малакали тўқувчи касбини эгаллаб чиқиш кафолатини беради. 10-синфни битирган ўқувчилар касб эгаллаб чиқиш учун 1 йил ўқишади, уларга 70 сўм стипендия тўланади.

9-синфни битирган ўқувчилар 2 йил ўқиб касб эгаллаб чиқиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот ҳам оладилар ва ўқиш даврида давлат таъминотида бўладилар.

8-синфни битирган ўқувчилар 3 йил ўқиб касб ўрганиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот олиб чиқадилар ва ўқиш даврида давлат таъминотида бўладилар.

Билим юртидаги ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ёшларнинг эркин ижод қилиши ва маънавий камолатга етиши, ҳаётда ўз ўрнини топа билишига кафолат берилади.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, маълумот ҳақидаги ҳужжат; характеристика, медицина справкаси (ўқув юртига кирувчилар учун мўлжалланган форма бўйича), 8 дона фотосурат ва агар 16 ёшга тўлган бўлса паспорт шахсан кўрсатилади.

ЙИГИТЛАРНИ БИРИНЧИ БОР ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Билим юртида Тошкент шаҳрида яшаб турган йигитлар учун тўқувчилар ва йигирувчилар экспериментал группалари ташкил қилинган.

Қабул шартлари — юқорида қайд қилинганидек.

Бизнинг адрес: 700070, Тошкент шаҳри, Фрунзе райони, 2-Охунбобоев кўчаси, 68-уй (54, 57, 58, 98-автобуслар; 4, 7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар; 3, 13, 16-троллейбусларнинг «Киров номли парк» бекати). Телефонлар: 55-78-28, 55-78-30.

Ҳар куни, якшанбадан ташқари соат 9 дан 16.00 гача, шанба кунлари соат 9 дан 14.00 гача билим юртининг касб танлаш кабинетида консультация олиш мумкин.

22-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

— замонавий кийимларни моделлаштириш малакасига эга эркаклар, аёллар, болалар кийим-кечаклари тикувчилари.

Ўқиш муддати: 8-синф маълумотига эга бўлганлар учун— 3 йил, 10-синф маълумотига эга бўлганлар учун — 1 йил.

— аёллар ва болаларнинг енгил кўйлакларини тайёрлаш бўйича тикувчи-мотористка.

Ўқиш муддати: 8-синф маълумотига эга бўлганлар учун — 3 йил, 10-синф маълумотига эга бўлганлар учун — 6 ой (мазкур ихтисослик бўйича ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида таълим олганлар учун);

— эркаклар, аёллар ва болалар кийимларини тикувчи-мотористка.

Ўқиш муддати: 8-синф маълумотига эга бўлганлар учун — 2 йил (кечки мактабларнинг 9 ва 10-синфлари кўламида ўрта маълумот олиш билан бирга);

— тикувчилик ишлаб чиқариш контролёри.

Ўқиш муддати — 10-синф маълумотига эга бўлганлар учун — 1 йил.

Ўқишга Совет Армияси сафларида ўз хизмат бурчини ўтаб қайтган ёшлар қабул қилинади, уларга 70 сўм стипендия берилади.

Ўқишга Тошкент шаҳридаги мактабларнинг 8-10 синфларини тамомлаган ўқувчилар ҳам қабул қилинади.

3 йиллик таълим программаси бўйича билим юртини тамомлаганларга касб эгаллаганлиги ва тўлиқ ўрта маълумот олганлиги ҳақида диплом берилади.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар ўқиш даврида бепул форма ва 2 маҳал овқат билан, 10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар ойига 30 сўм стипендия билан таъминланадилар.

6 ойлик таълим группалари ўқувчиларига 70 сўм стипендия тўланади.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтказиладиган практика даврида ўқувчиларга улар ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти берилади.

Таълим даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртига Тошкент шаҳрида пропискада турувчи кишилар қабул қилинади.

Билим юртига ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, маълумот ҳақидаги ҳужжат, яшаш жойидан, ота-онасининг ишхонасидан, медицина справкалари, 6 дона фотосурат (3x4 см. ҳажмда).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 60-уй, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг территорияси (2, 9, 17, 24, 51, 60, 72, 89, 57, 65, 156-автобуслар; 2, 3, 22, 25, 28, 16, 29-трамвайлар; 14, 21 троллейбусларнинг «Олой бозори» бекати).

22-ўрта ҳунар-техника билим юртининг филиали — Мавзу кўчаси, 136-уй, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси филиалининг территориясида (10, 88, 43, 70, 102-автобуслар; 27-трамвайнинг «Шимолий Олмазор» бекати). Телефонлар: 35-62-41 ёки 48-62-06; ички телефон: 2-62 ёки 1-62.

Театр

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/VIII да **«Парвона»** (Бош ролни Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Обид Юнусов ижро этади. 19.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Янги программа.** — «ИНТЕРЦИРК-88» ГАСТРОЛЛАРИ (16, 17, 18/VIII да 19.30).

Кино

16 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чайка — «АЛВИДО, ЗАМОСКВОРЕЦК БЕЗОРИСИ...» (18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МЕНИНГ ҚАЛБИМ» (16, 18.30, 21.00).

Восток — «ҚОРА КАЛХАТ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Фестиваль — «МЕНИНГ ГЎЗАЛ МАЛИКАМ» (22.00).

Хива — «БАХТ УЧУН УЧ КИШИ КИФОЯ» (22.00).

Лисунов номли — «НОФЕЛЕТ ҚАЕРДА ЖОЙЛАШГАН?» (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «НОФЕЛЕТ ҚАЕРДА ЖОЙЛАШГАН?» (жуфт соатларда).

Москва — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (19, 20.40); «СИНБАДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ» (17.00).

Ватан — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (19, 20.45);

Санъат саройи — «СЕВГИ КУЧИ» (17, 20.00); «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (17, 19.30).

17 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чайка —«АЛВИДО» ЗАМОСКВОРЕЦК БЕЗОРИСИ...» (18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МЕНИНГ ҚАЛБИМ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Восток — «ҚОРА КАЛХАТ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Фестиваль — «МЕНИНГ ГЎЗАЛ МАЛИКАМ» (22.00).

Хива — «БАХТ УЧУН УЧ КИШИ КИФОЯ» (22.00).

Лисунов номли — «НОФЕЛЕТ ҚАЕРДА ЖОЙЛАШГАН? (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «НОФЕЛЕТ ҚАЕРДА ЖОЙЛАШГАН?» (жуфт соатларда).

Москва — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (11, 15, 19, 20.40); «СИНБАДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ» (13, 17.00).

Ватан — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (13, 17, 19, 20.45); «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (11, 15.00).

Санъат саройи — «СЕВГИ КУЧИ» (11, 14, 17, 20.00); «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (12, 14.30, 17, 19.30).

ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-39-51
Чайка — 77-06-20.
Тошсовет 50 йиллиги — 78-47-25.
Қозоғистон — 35-24-92.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 91-14-61.
Дружба — 67-96-87.
Москва — 68-68-81.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

«СРЕДАЗКВАРЦСАМОЦВЕТИ» ЭКСПЕДИЦИЯСИ МАРМАРДАН

ЁДГОРЛИКЛАР ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ

Қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 143-алоқа бўлими, Сайқалий кўчаси, 3-уй. Телефон: 67-04-57.

Наримонов шаҳри, Охунбобоев кўчаси, 18-уй. Телефон: 61-705.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Собир Раҳимов район монтаж-технология участкасига **радио алоқаси ва ЭҲМ инженерлари ва техниклари, турли малака ва касбдаги алоқа мутахассислари, жумладан алоқа асбоб-ускуналарининг монтажчилари, монтажчилар, қалайловчилар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Космонавтлар проспекти, 6-уй.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 14074. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2164. Тиражи — 108.220 Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.